ANT



İŞGALE KATILAN BİR ÖĞRENCİNİN NOT DEFTERİ !

Haftalık Dergi • 2 Temmuz 1968 • Sayı: 79 • 125 Kuruş

AYBAR'IN DEMECİ

HEDEF 1969

HAFTANIN NOTLARI

23 haziran

Turistik kâğıtlar!

■ Turizm ve Tanıtma Bakanı Kürşad'ın turistler ve Türkiye'deki yabancılar için ithal ettirdiği en iyi cins tuvalet kâğıtları, nihayet satışa çıkartılmıştır. Tanesi 145 Kuruş'a satılan yerli tuvalet kâğıtlarının ortadan kaldırılmasından sonra GİMA mağazalarında yabancı menşeli tuvalet kâğıtları 225 Kuruş'tan satılmaktadır. Kürşat, bu kâğıtlarla önemli bir ihtiyacın giderildiğini ve turistlerin çok memnun olduklarını söylemektedir.

Ve turizmde grev..

■ Turistlere lüks tuvalet kâğıdı ithâl edilirken turizm işkolunda işçilerin hakları verilmemekte ve kanunlar uygulanmamaktadır. Toleyis Federasyonu Başkanı, «Turizm altın yumurtlayan tavuktur. Fakat bunun yemi işçiler olmamalıdır» demiştir. Ege bölgesinde 3 bin 557 turistik işyerindeki 17 bin işçinin çok yakında genel greve gitmeleri beklenmektedir!

24 haziran

Fanta'nın esrarı

■ Kanunsuz olarak satışa çıkarılan FANTA renkli gazozu ile ilgili olaylar çok esrarengiz şekilde gelişmekte ve insan aklının alamayacağı bazı ilginç ve düşündürücü şeyler olmaktadır. Hükümeti, kanunları hiçe sayan Coca Cola'cıların satışa çıkardıkları FANTA gazozu ile ilgili olarak adli koğuşturma açılmıştır. Aylar önce Ticaret Bakanlığı'nda uzun süre kaybolan FANTA dosyası, adli koğuşturma açıldıktan sonra iki daire arasında tekrar ortadan yok olmuştur. Yetkililer, FANTA üzerinde dönen dolaplar hakkında konuşmamakta, yalnız olup bitenler karşısında hayretlerini belirtmektedirler.

Tonguç anıldı

■ Değerli eğitim ve eylem adamı İsmail Hakkı Tonguç, ölümünün sekizinci yıldönümünde düzenlenen törenlerle anılmıştır. Ankara'da TÖS'ün düzenlediği törende Tonguç'un mezarı başında konuşan Osman K. Akol, «Tonguç, fakültesinin kapısında hocasını karga tulumba dışarı atan üniversitelinin, Elmalı köylüsünün, Bafa balıkçısının gönlünde yaşıyor. Tonguç, şu bir avuç toprağın ötesinde, bugün 35 milyon metre karesi Manzaralı Üssü gibi çirkin Amerikalı'nın işgali altında kıvranan Türk topraklarının bağrında yaşıyor. Ona bir mezar yetmez, bir kürsü, bir enstitü gerektir» demiştir.

Yeni taktikler

■ TİP'in günden güne güçlenmesini çekemeyenler, şimdi de yeni bir taktiğe başvurarak sözde dokümanter film çevirmişlerdir. Uyanış ve şahlanış mitinglerinin yeraldığı 45 dakikalık film, bazı eski DP'lilerle AP'liler tarafından hazırlanmış olup Stalin ile Aybar filmde arka arkaya gösterilmektedir. Sansürün Stalin'in resimlerini filmden çıkarması üzerine filmi hazırlayanlar Demirel'e vaşvurmuşlar, Demirel de konuyu MİT'e havale etmiştir.

25 haziran

Bir milyoner!

■ Millî Eğitim Bakanlığı Müsteşarı Yüksek Mühendis Ferit Saner, 27 Mayıs 1960 sonrasının milyonerleri arasında yer almıştır. Bahçelievler'deki binlerce dönümlük arsayı Millî Eğitim Bakanlığı ile Ankara Millî Eğitim Müdürlüğü'ne «tatlı fiyat» larla satan müsteşar, arsa işlerini sonuçlandırdıktan sonra, yalnız titr için bulunduğu müsteşarlık görevinden de yakında ayrılacağını arkadaşlarına açıklamıştır.

Petrol soygunu

■ Trabzon CHP Milletvekili Ahmet Şener, bir soru önergesi vererek yabancı şirketlerin her türlü avantajlarla Türkiye'de istedikleri şekilde spekülasyon yaptıklarını, millî petrolümüzün satışını önlediklerini açıklamıştır. Öte yandan, geçen yıl kâr ettiği açıklanan Petrol Ofis'in aslında zarar ettiği, alınmayan gümrük vergilerinin kâr hanesine işlenmesi yüzünden Ofis'in kârda gözüktüğü anlaşılmıştır.

Özel sektör marifeti!

■ Sosyal Sigortalar Kurumu'nun 23. Genel Kurul toplantısı çalışmalarına başlanmıştır. Bu toplantıda özellikle özel sektörün işçinin sağlığı ile oynadığı, işçilerin sigorta primlerinin ödenmediği, özel sektörün 1967'deki prim borcunun 500 milyon lirayı bulduğu, bu miktarın her geçen yıl daha da arttığı belirtilmiştir. Ayrıca, Sosyal Sigortalar Kurumu'nun işçiye bakmadığı da açıklanarak kurum «Kanun himayesinde Koçero» ya benzetilmiştir.

Barış gönüllüleri

■ Çekiciliğini yitirdiği için barış gönüllüsü bulmak güçleşmiştir. Barış Gönüllüleri Direktörü Jack Hood'un açıklamış olduğu programa göre 17 bin 150 gönüllü beklenirken, ancak 15 bin gönüllü bulunabilmiştir. Gönüllü toplamak için harcamalar 109 bin dolar arttırılarak 2 milyon 200 bin dolara yükseltilecektir.

26 haziran

Vietnam direniyor

■ Vietnam Savaşı'nın başlamasından bu yana geçen 6,5 yıl içinde Amerika'nın Vietnam'daki kaybının 25.067 ölü, 155.297 yaralıya yükseldiği açıklanmıştır. Vietnam Savaşı'nın süresinin Amerikan Kurtuluş Savaşının süresini aşmasına ve en korkunç silahlarla arka arkaya saldırılarda bulunulmasına rağmen, Vietnam Ulusal Kurtuluş Cephesi, ülkeyi havanlar ve roketlerle kahramanca savunmaktadır. Amerikan Başkanlık seçimi adaylarından McCarthy, «Amerika, kibrit kullanmasını yeni öğrenen bir ülkede bulundurduğu napalm ve yangın bombalarını geri çekmelidir» demiştir.

USA'da terör

■ Gençlere askerlik yapmamalarını ve Vietnam'a gitmemelerini öğütlediği için 5 yıl hapis ve 10 Dolar para cezası talebiyle yargılanan Dr. Benjamin Spock'un suçlu olduğuna jüri tarafından karar verilmiştir. Dr. Spock, duruşmada «Savunmada da belirttiğim gibi, ben bir yurttaşın devletler hukukuna aykırı gördüğü bir savaşa engel olmaya çalışması gerektiğine inanıyorum. Mahkeme bunun aksine bir karara varmıştır. Ben sonuna kadar dâvamı savunmaya devam edeceğim. Vietnam'daki savaş, devletler hukukuna aykırıdır» demiştir.

Japonya uyanıyor

■ Amerika Birleşik Devletleri için bugünlerde en önemli sorunlardan biri de Japonya'nın uyduluktan kurtulmak için gösterdiği çabalardır. 4 Haziran'da bir Amerikan bombardıman uçağının Fukuoka Kyushu Üniversitesi'nin bahçesine düşmesi ile çıkan olaylar, Japonya Dışişleri Bakan Yardımcı Ushiba'nın Japon - Amerikan ilişkilerinin yeni prensiplerini tesbit etmek üzere Washington'a gitmesi sonucunu doğurmuştur. Amerika'nın İtazuke deniz ve hava üssü ile bazı stratejik noktaları boşaltmasının istenmesinden sonra Tokyo ile Washington arasında ciddi bir buhran patlak vermiştir.



Gecekondu faciası

İktidarın tutarsız iskân politikası yüzünden, seçimden sonra yine gecekondu faciası patlak vermiştir. Seçimlerde oy alabilmek için iktidarın gösterdiği tolerastan yararlanarak tapulu ve tapusuz arazilerde yüzlerce gecekondu inşa edilmiştir. İstanbul'da yapılan seçim gecekonduları, belediye ekipleri tarafından kazma kürekle yerle bir edilirken Ankara'da da tapulu arazilerde gecekondu inşaatına büyük bir hızla devam edilmektedir. Çünkü, Yüksek Seçim Kurulu'nun oyların yeniden sayılmasına karar vermesi üzerine AP'li Ekrem Barlas'ın belediye başkanlığı tehlikeye düşmüştür. Bu yüzden tapulu arazide dahi gecekondu yapımına göz yumulmaktadır. İstanbul'da AP'nin belediye başkanlığı kesinleştiği için gecekonducuların gözlerinin yaşına bakılmadan gecekondular yıkılmaktadır. Ankara'daki oy sayımı da, müsbet yada menfi, sonuçlanır sonuçlanmaz, orada da yıkım başlayacaktır. Çünkü Başbakan Demirel, geçen çarşamba günü Meclis'te ilan etmiştir : «Tapuyu müdafaa etmek devletin vazifesidir.»



Yoksullar yürüyüşü ve zenci isyanı

Zencilerin Washington'da sona eren «Yoksullar Yürüyüşü» nden sonra başkentin ortasında kurdukları «Yoksullar Şehri», Washington polisi tarafından tahrip edilmiş ve Dr. King'in halefi Dr. Ralph Abernathy tutuklanarak 20 gün hapse mahkûm edilmiştir. Bu tutuklama Washington'da büyük gerginlik yaratmış ve yeniden zenci-beyaz çatışmasına yol açmıştır. Olaylar sırasında bir kişi ölmüş, polisten ve zencilerden yaralananlar olmuştur. Zenci sorunu, esasen bir kriz dönemine giren Amerika için en büyük problem haline gelmiştir.

27 *haziran* | **28** *haziran* | **29** *haziran*

Eski DP'liler

■ **Belediye Başkanlığı seçimlerinde Süleyman İktidarı'na güçlerini kabul ettiren eski DP'liler, «Bizim Ev» in şubelerini açarak örgütlemeye devam etmektedirler. Ankara'dan sonra geçen hafta sonunda vapurla Trabzon ve Samsun'a giderek Bizim Ev'in şubelerini açan Bayar için büyük karşılama törenleri düzenlenmiştir. Bayar'ın Karadeniz gezisine eski DP Kurmayı'ndan otuz kişi katılmıştır. Eski Demokratlar, siyasi hakları geri verilene kadar Bizim Ev'in illerdeki şube teşkilâtını tamamlamayı planlamışlardır.**

Halk ozanları

■ Önceki hafta Âşıklar Atışması'nda çıkan anlaşmazlıktan sonra Halk Ozanları Derneği kurucular heyeti toplanarak 4 Ağustos'ta kongre yapılmasına karar vermiştir. Kongreye kadar derneği geçici olarak kurucu heyet idare edecektir. Kurucu heyette başkanlığa Âşık Fermani, Sekreterliğe Âşık Nesimi Çimen, saymanlığa Şair Kemal Özkan üyeliklere de Şahin İleri ve İsmet Talay getirilmişlerdir. Kongreye kadar dernek üye kayıtlarını ve gerekli formaliteleri tamamlayacak ve genel kurulda Halk Ozanları Derneği'nin yeni yönetim kurulu seçilecektir.

Kıbrıs görüşmeleri

■ Lefkoşe'de Türk Rum toplum liderleri arasındaki görüşmelere geçen hafta başlanmış ve tarafların görüşlerinde bir değişiklik olmadığı görülmüştür. Rumlar, Türkleri birleşik bir devlet çerçevesi içine sokmaya çalışırken Türkler federasyon tezinde dayatmışlardır. Kıbrıs sorununa kısa zamanda çözümyolu bulunacağı öne sürülerek başlayan görüşmelerin uzaması, Türk ve Rum toplumları arasında umutsuzluk tohumlarının yeşermesine yol açmıştır. Görüşmelerin uzamasında, Türk ve Rum toplumlarına yapılan müdahalelerin dengeyi bozması birinci derecede rol oynamaktadır.

Gâvuru kovalım

■ **Gazi Eğitim Enstitüsü Öğrenci Derneği, geçen hafta Türk halkına hitaben bir açık mektup yayınlamıştır. Mektupta özetle şöyle denilmektedir : «Eskiden beri batılılaşmak diye diye kendi töremizden, göreneğimizden vazgeçmişiz. Daha çok şehirlerde Türk ahlâkının, Türk inançlarının yerini Gâvur ahlâkı, gâvur inançları aldı. Milli Eğitim Bakanlığı'na yabancı uzmanlar akıl veriyor. Manevi varlığımız silinmektedir. Hep birlikte yabancı sermayesine hayır, emperyalizme hayır, NATO'ya hayır diyelim, Gâvuru yurdumuzdan kovalım, bağımsız bir vatan kuralım.»**

TİP toplantısı

■ **Türkiye İşçi Partisi Genel Yönetim Kurulu, 2 Haziran seçimlerinden sonra ilk toplantısını Ankara'da yapmıştır. Toplantıda son seçimlerin sonuçları ve genel sekreterliğin bu konuda hazırladığı rapor gözden geçirilmiş, partinin bundan sonraki çalışmaları ve 1969 seçimi için bugünden alınması gereken tedbirler konusunda görüşmeler yapılmıştır. TİP toplantısı ile ilgili haberimizi gelecek hafta yayınlayacağız.**

İTÜ'de işgal

■ İstanbul Üniversitesi'nde işgalin sona ermiş olmasına karşılık, İstanbul Teknik Üniversitesi'nde «işgal ve boykot» hareketi devam etmektedir Senato, öğrencilere 1 Temmuz'a kadar mühlet vermiş ve işgal kaldırılmazsa üniversiteyi kapatacağını bildirmiştir. Buna karşılık İşgal Konseyi bir bildiri yayınlayarak «isteklerimizin madde madde - prensip olarak - onaylandığı ve esas görüşmeler sırasında Konsey temsilcilerinin toplantılara katılacağı kamuoyuna açıklanmadan işgali kaldırmayacağız» demiştir. İstanbul Üniversitesi Eczacılık Fakültesi'nde de Dekan ile anlaşma olmadığı için işgal devam etmektedir. İstanbul Yüksek Teknik ve Akşam Teknik Okulu öğrencileri de istekleri karşılanmadığı için okullarını işgal etmişlerdir.

SEÇME SÖZLER

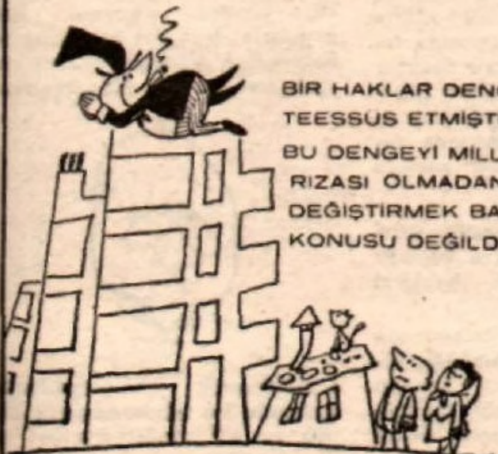


27 MAYIS

MEYDANA GELEN DALGALANMA HENÜZ DURULMUŞ DEĞİLDİR



KENDİ ÇOCUKLARIMIZDAN TIRIL TIRIL TİTREYECEKMİYİZ ?



BİR HAKLAR DENGESİ TEESSÜS ETMİŞTİR. BU DENGEYİ MİLLETİN RIZASI OLMADAN DEĞİŞTİRMEK BAHİS KONUSU DEĞİLDİR.



BAŞÖRTÜSÜ 20. ASIR TÜRKİYESİNİN HANGİ MESELESİNİ HALLEDER ?

MİS TİK

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

Demirel mi yapacak?

İki haftadan beri Türkiye büyük çapta öğrenci hareketleriyle çalkalandı. Hareket çeşitli çevrelerde, çeşitli şekillerde yorumlandı, çeşitli şekillerde istismar edilmek istendi. İktidarın Papanek'çi profesörlerine bakılırsa, öğrencilerin kurdukları «İşgal Konseyi», bir sol ihtilalin nüvesini teşkil edecek «Türkiye Öğrenci Sovyeti»nin ta kendisiydi! Başbakan Demirel'e göre, öğrenciler Türkiye İşçi Partisi tarafından kışkırtılmıştı... Sağcı gazeteler daha da ileri gidiyor, Fransa'dan ithal edilmiş «profesyonel ihtilalci»lerden söz açıyorlardı. Türkiye'deki bütün köklü dönüşüm hareketlerini yozlaştırmak görevini üstlenmiş olan çevrelere göre, olaylar basit bir «öğrenci-öğretim üyesi anlaşmazlığı»ndan çıkmıştı. Mesele, bir kaç talimatname maddesinin öğrenci lehine değiştirilmesi talebinden ibaretti... Bütün bu gülünç ve zavallı gayretkeşlikler karşısında İstanbul Üniversitesi'nde ve Teknik Üniversite'de işgal hareketlerini yürüten devrimci öğrenci konseyleri, meseleye sağlıklı teşhisler koymuşlar ve hareketin amaçlarını kesinlikle açıklamışlardır: Halka dönük eğitim... Üniversite öncesi eğitimin yüksek öğrenimle koordineli bir şekilde planlanması... Üniversite eğitiminin mali özerkliği... Ve Üniversitelerin yönetiminde öğrenciye de söz hakkı tanınması...

Geçen sayımızda da belirtmiştik; bu istekleri bir takım uyutucu palyatif tedbirlerle karşılamak mümkün değildir. Çünkü, mesele, her şeyden önce, Türkiye'deki eğitim düzeninin bir «sömürge eğitimi» olmaktan kurtarılması meselesidir. Mimarlar Odası'nın açıkladığı gibi, Türkiye'de sömürge eğitimi, kapıların emperyalizme açılmasıyla birlikte başlamıştır. Gülhane Hattı'nın okunduğu 1839 yılından Birinci Dünya Savaşı'nın başladığı 1914 yılına kadar geçen 75 yıl içinde Anadolu'da tam 86 adet yabancı okul açılmış ve 306 papaz ile 354 rahibenin görevli bulunduğu bu okullarda Türkiye'yi batının emperyalist ülkelerine bağımlı kılacak bir sömürge eğitiminin tohumları atılmıştır. Sömürge eğitimi düzenine sokulmuş toplumlarda, öncelikle kendi bilgi ve güçleriyle varolma bilinci yokedilmektedir. Ulusal bilgi ve teknolojiler, planlı bir şekilde öldürülmekte ve toplumlar kendi yapılarına aykırı teknolojilerin esiri haline sokulmaktadır. Çünkü, sömürge eğitiminin amacı, toplumların bilgi ve tekniklerini geliştirme yeteneklerinin körletilmesidir. Bugüne kadar, kendi yapımıza uygun bir bilgi ve teknolojinin geliştirilmesi için gerekli olan milli eğitim düzeninin nasıl kurulabileceği konusunda en küçük bir çaba harcanmamış, aksine, zaten dışarıdan ithal edilmiş teknik ve formül ezberciliği şeklindeki eğitim düzenimiz, durmadan ithalât politikası değiştirilmek suretiyle, her dönemde bir başka ülkeden bilgi ve teknik ithali şeklinde yürütülmüştür.

Bugün Türkiye'de genç beyinler bir yandan yabancı okullar aracılığıyla şartlandırılırken, öte yandan devlet okullarında da sosyo-ekonomik yapımıza aykırı bir yöntem izlenmektedir. İşte, devrimci gençliğin kontrolundaki üniversite hareketi, mevcut sömürge eğitimi düzeninin topyekün tasfiyesini ve «halka dönük bir eğitim düzeni» kurulmasını amaç almaktadır. Halka dönük bir eğitim düzeninin kurulması, yani eğitimde devrim yapılması, sadece öğrenci hareketleriyle gerçekleştirilemez. Çünkü, bir ülkenin kültürel faaliyetlerini, o ülkenin siyasal düzeninden ayrı düşünmeğe imkân yoktur. Öğrenciler ne kadar kararlı olurlarsa olsunlar, siyasi iktidar, çıkarcı ve işbirlikçi çevrelerin temsilcilerinin elinde bulundukça eğitimde «A'dan Z'ye» bir değişiklik yapmaları mümkün değildir. Türkiye'deki sömürge eğitimi düzenini, o düzenden servetler vuran müderris kılıklı profesörlerle, o düzen sayesinde bugün başbakanlığa yükselmiş 1 numaralı Amerikan bursiyeri Süleyman Bey mi değiştirecektir? Kendi kendimizi aldatmayalım. Halka dönük bir eğitim, ancak emekçi halkın ülkenin yönetiminde söz ve karar sahibi olduğu andan itibaren gerçekleştirilebilir. Onun için, eğitimde devrim için gençliğin giriştiği mücadele, sosyalist strateji içinde yerine oturtulmalı ve devrimci gençlik emekçi halk ile elele topyekün düzeni değiştirecek mücadelede yer almalıdır.

Reformlar gerçekleşmezse

Bu bir son değil, başlangıçtır!



ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİ KÖKLÜ REFORM İSTİYOR

İstanbul Üniversitesi Rektörü Ord. Prof. Ekrem Şerif Egeli, iki haftalık ayrılıktan sonra geçtiğimiz perşembe günü makamına girdiğinde, masanın üzerinde şu yazı ile karşı karşıya gelmiştir:

«— Reform yapılmazsa, bu teslim, bir son değil, başlangıçtır.»

Öğrenciler, Osmanlı Devleti zamanında Harbiye Nezareti olarak kullanılan üniversitenin kapılarını nihayet geçen hafta açmışlardır, ama, bu noktaya varmak pek de kolay olmamıştır.

Üniversite binasını işgal altında tutan öğrencilerin bütün iyi niyetli davranışlarına öğretim üyelerinin büyük çoğunluğu, eski medrese kafasıyla olmsuz cevaplar vermişler, defalarca oyun bozanlık etmişlerdir.



Cumhuriyet Gazetesi'nin de açıkladığı gibi, bir kısım öğretim üyeleri, **«zor, oyunu bozar»** düşüncesiyle bir yandan öğrencilere güler yüz gösterirken, öte yandan Senato'da şiddet kullanılmasını savunmuşlardır. Kirli çamaşırları adamakıllı ortaya dökülmeden öğrencileri sindirmek istemişlerdir. Tatil yerine kapatma kararı verilerek gençleri önce Disiplin Yönetmeliği'nin 17. maddesine göre suçlu duruma düşürmek daha sonra yine aynı maddeye göre gençleri hükümet kuvvetleriyle karşı karşıya getirmek istemişlerdir. Bu arada sağcıların kontrolundaki yozlaşmış öğrenci örgütleri de kışkırtılarak öğrenci hareketinin dejenere ettirilmesi, hattâ sağcı öğrencilerle solcu öğrencilerin birbirine vurdurulması dahi düşünülmüştür.

Ancak, işgal hareketini kontrol eden devrimci gençler, yılanmış ulema takımının bu oyunları karşısında büyük bir uyanıklık göstererek muteber basının ve halkoyunun desteğini kazanmışlar ve Senato'yu dize getirmeye muvaffak olmuşlardır.

Rektör Egeli, üniversitede reformların gerçekleştirilmesi ve öğrencilere de bu reform hareketinde söz hakkı tanınması gibi istekleri kabul ettiklerini açıklamak zorunda kalmış, bundan sonra İstanbul Üniversitesi'nde işgal kaldırılmıştır.

Bundan sonra ne olacaktır?

Üniversite öğretim üyeleri öğrenciye verdikleri sözü tutacaklar mıdır? Evet, bir çok fakültelerde öğrencilerin yönetmelikle ilgili bazı istekleri kabul edilmiştir. Ancak, köklü reformlar yapılması gerçekleştirilecek midir? Bu isteklerden bazıları kanun, bazıları yönetmelik konusudur. Yani, bazıları ancak yasama organlarının çıkartacağı kanunlarla yada yapacağı kanun değişiklikleriyle gerçekleştirilebilecektir, bir kısmının gerçekleştirilmesi ise Senato'nun ve fakülteler profesörler kurullarının yetkisi dahilindedir.

Görünüş odur ki, üniversitede köklü bir reforma gidilebilmesi için, bunu, her şeyden önce hükümetin istemesi gerekmektedir. Üniversite yöneticilerinin öğrenci isteklerini kabul etmesi bir noktaya kadar mümkündür. Reformu yapacak olan ise doğrudan doğruya hükümettir.

Hükümet ise, üniversite reformu konusunda kaypak bir tutum içindedir ve palyatif tedbirlerle durumu idare etmeğe çalışmaktadır.

Üniversite olayları ile ilgili olarak Millet Meclisi'nde açılan genel görüşme **«havanda su dövme»** olmaktan öte gitmemiş, iktidar sorumluluktan sıyrılmak için bütün gerçekleri bir yana itip sol muhalefeti **«tahrikçilik»**le suçlamıştır.

AP Grubu Sözcüsü Prof. Aydın Yalçın, üniversitelerin işgalini bir komünist ihtilalinin provası olarak yorumlamış, Konsey kelimesinin Rusça'daki Sovyet kelimesinin karşılığı olduğunu belirterek işgal konseyi üyelerini «sovyetler» kurmakla suçlamağa kalkışmıştır.

Kürsüye çıktığı andan itibaren kendisini dirayetli ve gerçek bir Başbakan gibi göstermeğe çalışan Demirel, genel görüşmeye gayet anlayışlı bir hava içinde girmiş, olaylar durulup fakültelerdeki işgaller sona erdikten sonra saldırgan, mütecaviz, suçlayıcı, tehdit edici ifadelerle genel görüşmeyi kapatmıştır.



Sorumluluğu tescil edilecek endişesiyle soruşturma önergelerini reddettirip genel görüşme açılmasını tercih eden AP iktidarı, genel görüşmede herkesin görüşünü açıklaması için hiçbir sınırlayıcı önerge verilmeyeceği vaadini de son gün unutup, sol muhalefete yöneltiği suçlamaların cevaplandırılmasına meydan vermemek için getirilen bir yeterlik önergesini kendi çoğunluğuyla kabul etmiştir.

28 Nisan 1968'den bu yana olup bitenler şöyle bir hatırlanacak olursa, Demirel İktidarı'nın hangi hesaplar ve baskılar içinde bocaladığı kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

28 Nisan Ankara Mitingi'nde gençliğin karşısına sopalı güruhlar çıkaranlar, olayların gelişimi karşısında bir başka yol denemeyi uygun bulmuşlardır. Konuyu Milli Güvenlik Kurulu'na götürüp gençliği kaba kuvvetle sindirmeyi düşünmüşler, ancak komutanlardan yüz bulamayınca, olayları kendi bünyeleri içinde gelişmeye terketmeyi çıkarlarına uygun bulmuşlardır.

Ancak, Federal Almanya, daha sonra Fransa ve İtalya'da patlak veren gençlik ve işçi hareketlerinin her an Türkiye'ye de atlayabileceğini farkeden iktidar, düzmece emniyet raporlarıyla ülkenin kaderinde söz sahibi kişileri yanıltma ve gençliğin ilk hareketinde karşıuna dikme taktiğini yeniden denemiştir. Dil, Tarih ve Coğrafya Fakültesi boykot ve işgalinde derhal olaya müdahale etmek için hazırlanan iktidara, ülkenin kaderinde söz sahibi kişiler, gençlikle karşı karşıya gelmenin doğru yol olmadığını hatırlatarak «dur» demişler ve resmi yada sivil bir karşı koymayı önlemişlerdir. Bu kez Demirel, «hükümetin üniversiteye karışmayacağını» sık sık tekrarlayarak olayların bir bakıma teşvikçisi görünmüş, böylece kendisine «dur» diyenleri haksız çıkaracağını sanmıştır. Ankara, İstanbul, İzmir, Erzurum ve Eskişehir'deki çeşitli fakültelerle yüksek okullarda işgal ve boykotların birbirini izlemesi karşısında telâşa kapılarak konuyu tekrar Milli Güvenlik Kurulu'na götüren hükümet yine müdahele için «olur» almaya çalışmış, fakat şu cevapla karşı karşıya kalmıştır:

«Üniversite olaylarında kuvvet kullanılması doğru değildir ve öğrencilerin haklı istekleri karşılanmalıdır.»

Demirel iktidarı, halkoyunda **«güçsüz iktidar»** damgası yememek için bu kez konuyu parlamentoya götürüp tartışılmasını kararlaştırmıştır. Nitekim, olayların en içinden çıkılmaz anında Millet Meclisi'nde genel görüşme açılması sağlanmış ve konuşmacıların görüşlerini açıklaması için hiçbir kısıtlayıcı yola başvurulmayacağı bizzat Başbakan ve AP Genel Başkanı Demirel tarafından vaadedilmiştir.



BEHİCE BORAN — TİP gençliği destekliyor —

Genel görüşme isteğiyle ilgili önergelerin gündeme alınıp alınmaması konusundaki görüşmede söz alan Demirel, AP Ortak Grupu'ndaki yumuşak konuşmasına paralel şeyler söyleyerek anlayışlı iktidar pozunda sahneye çıkmıştır. Oysa, genel görüşme sırasında yumuşak davranılması ve olaylar durulur durulmaz harekete geçilerek suçlamaya girişilmesi, önceden kararlaştırılan bir stratejiydi...

Genel görüşmenin üçüncü günü, çeşitli fakülte ve yüksek okullarda olaylar durulmuş, işgal ve boykotlar sona ermiş, iktidar da endişe ve korkularından sıyrılmış olarak Millet Meclisi'ne gelmiştir. TİP Grupu adına konuşmak için kürsüye gelen Behice Boran, **«Gençlik ne istiyor? Üniversite yönetimine ben de katılacağım. Bilimsel öğretim yapan üniversite istiyorum. İç ve dış sömürüye paydos diyorum. İşte gençlerin dedikleri bunlardır ve haklıdırlar. Sömürü düzeni devam mı etsin istiyorsunuz?**



Kapitalizmin, emperyalizmin devamını mı istiyorsunuz?» demiş ve AP milletvekilleri de önceden kararlaştırılmış gibi ayağa kalkmışlardır. Mazisinde bir takım karanlık noktalar bulunan Ethem Kılıçoğlu Bo-

OH BE!

Oh be, dünya varmış! Seçim bitti, rahatladık. Aldındı verdindi, hesaplı kitaplı, üç aşağı beş yukarı yok artık. İş var. Her zamanki işimiz. Emekçi halkla beraberliği kurma, emekçi halkın halkça bilinçlenmesini hızlandırma işi var. Emekçi siyasasını yola yordama koyma işi var. Komprador burjuvazisinin sürdürdüğü sermaye diktasının ocağına incir ağacı dikilenedek üstesinden gelinecek daha nice işimiz var. Seçim de, diyoruz, işte bunlardan biri. Son seçimde emekçi halkın az bir bölümü de olsa geldi bize. Gelmeyenler yine bizden. Çağrımız bâki. Hem bizimkisi, öteki partiler gibi öyle günah savma kabilinden, dört yılda bir yenilenen soydan değil, herdaim bâki. Bizi başa geçirsin diye de değil bizim emekçi halka çağrımız. Kendisi, kendi oyuyla, dileğiyle, umudu ve bilinciyle gelsin varsın iktidara diye : Türkiye'yi, giderek, dünyayı yenibaştan kurmaya. Bugün gelmeyen yarın mutlak gelecek. Onun için, gelenin gelmeyenin çetelesini tutup bugünden yarına yarım ahmak ahkâm çıkarıcılardan değiliz biz; «Size de, yolunuza da, bunca gayrete de!» diye millete açıktan kapalıdan yuf çekicilerden hiç değiliz. Her bir seçimde boyumuzun ölçüsünü almak, bizim bir işimiz de. Bir sonraki işimize koyulduktan daha bir boy atmış olalım diye..

T. AĞAOĞLU



BAŞBAKAN DEMİREL
— Süleyman Bey «hayır!» diyor. —

ran'ın susturulmasını isterken 22 Şubat ve 21 Mayıs'ta girecek fare deliği arayan ve AP'den istifa mektubunu cebinde taşıyan İhsan Ataöv, Boran'a **«Allah belanı versin...»** diye bağırmıştır. Müdahaleler ve parlamento çatısı altında duyulmaması gereken kelimeler birbirini izlemeye başlayınca, iktidarın niyeti açığa çıkmıştır.

Boran'dan sonra etli ellerini sıraya vurarak söz isteyen Demirel soluya soluya kürsüye gelmiş, önce Boran'ı, ardından Türkiye İşçi Partisi'ni suçlamağa başlamıştır. Suçlama dozunu o kadar artırmıştır ki, **TİP Genel Başkanı** suçlamalara oturduğu yerden, **«Cevap verince göreceksiniz»** diye karşılık vermekten kendini alamamıştır.



Sinirlerinin iyiden iyiye bozuk olduğu görülen Demirel, bu kez **«Bağımlılık»** kelimesi üzerinde durmuş ve suçlamalarına bu kez Çetin Altan iki kelime ile cevap vermiştir. Ve Süleyman İktidarı'nın başı, Türk parlamento tarihinde yerini alan şu çok eğlenceli cümleyi söylemiştir:

«Sayın Başkan, eğer lâf atanı susturmazsanız, teklif ediyorum, kendisi gibi bin kişiyi toplasın gelsin, münazara yapalım...»

Ayaklanan AP milletvekilleri TİP'lilere **«Namussuzlar»** diye bağırınca, Yusuf Ziya Bahadınlı **«Namussuz sizsiniz»** cevabını vermiş ve ortalık karışmıştır. Bursa AP Milletvekili Kasım Önadım da Çetin Altan'a **«Gene kaşınıyorsunuz, geleyim mi oraya, yetmedi mi?»** diye tehdit savurmuştur.

Olup bitenler, üniversite olayları ile ilgili genel görüşmenin nerelere götürülmek istendiğini ortaya koyarken, toplantı Demirel'in 4,5 saatten fazla süren konuşması ve Aydın Yalçın'ın bir önceki konuşmadaki suçlamalarını tekrarlamasıyla son bulmuştur. Kısacası, genel görüşme, hiçbir şey getirmemiş, iktidarın gençlik sorunlarına ne kadar yabancı olduğunu ispatlamaktan başka bir şeye yaramamıştır.

Üstelik Demirel, köklü bir üniversite reformundan yana olmadığını son İstanbul demecinde de açıklamıştır. İktidar için reform, kitap ve yurt işinin çözümlenmesi, bursların 350 Lira'ya çıkartılması gibi palyatif tedbirlerdir. Oysa, gençlik, özel yüksek okulların devletleştirilmesini, üniversitenin halka dönük eğitim yapmasını, kendilerinin de üniversite yönetiminde söz sahibi olmalarını istemektedir. Demirel, bu gibi isteklerin gerçekleştirilemeyeceğini, zira hepsinin anayasaya aykırı olduğunu söyleyerek tutumunu daha başlangıçta belli etmiştir.

Esasen, çıkar çevrelerinin hizmetinde olan, halk çocuklarını imam hatip okullarında uyutup yüksek öğrenimi sadece egemen sınıflara hizmetkâr yetiştiren bir müessese halinde tutmak isteyen Demirel iktidarından köklü bir reform beklemek de mümkün değildir. Üniversite reformu, bir açıdan bugünkü bozuk düzenin bir yanının düzeltilmesi demektir. Oysa, iktidar bozuk düzenden yanadır. Çünkü AP iktidarının ve onun temsil ettiği egemen sınıfların çıkarlarının devamı, bugünkü bozuk düzenin sürdürülmesiyle mümkündür.

Ancak, *Üniversitelerde işgal* ve boykotlara son verilmesi de, reform gerçekleştirilmediği takdirde, **«son değil bir başlangıç»**tır, bir mütarekedir.

Bu mücadele, bozuk düzen kökünden değiştirilinceye kadar sürüp gidecektir.

Doğuş

Yaşar Kemal

Bu uyuşukluğun sebebini araştırmalı. Her dalda, her yönde bir uyuşukluk. Sanatta, bilimde uyuşukluk. Kimse bir şey yapmak için parmağını bile oynatmıyor. Politikamız büyük bir ahmaklık, büyük bir keşmekeş içinde bulunuyor da bize hareketliymiş gibi geliyor. Bu bir politika değil, bir dalaşma düzeni. Uyuşukluğun beteri burada. İyiye doğru hiç bir yaratma yok. Kötüde, aşağılık olanda *canını dişine takıp* direnme... Bu faydacı, bu imansız, bu yalancı, geleneksiz, göreneksiz, bütün insani değerlerini yitirmiş, yozlaşmış komprador burjuva sınıfı bütün güçsüzlüğüne karşın Türkiyeye damgasını vurmak üzere. Bir sınıfın, bir düzenin kokuşmuşluğu, çürüklüğü bir milletin yaşayışında bu kadar etkili olabilir mi, onu bütün iyi niteliklerinden sıyırıp alabilecek kadar?

Bir iki örnek vermeliyim ki iş bir iyice anlaşılsın.. Türkiye otuz milyon. Bu otuz milyonun yüzde yirmi beşi okur yazar. Türkiye Avrupanın kıyıcığında. Türkiye Nazım Hikmeti, Tevfik Fikreti, Sait Faiki, Abidin Dinoyu yetiştirmiş bir memleket. Bu demektir ki, Türkiyede sanat ortamı, evrensel sanatçılar yetiştirebilir. Bir Nazım Hikmet çağımızın en büyük şairi sayılıyor. Abidin Dino çağımızın büyük ressamları arasında.. Bir Sait Faik için yüzyılımızın büyük hikâyecisi diyorlar. Melih Cevdet, Orhan Kemal var, Fazıl Hüsnü Dağlarca var.. Bir milletin de, dünyanın da yüzünü ağartabilir bunların her birisi.. Ama gelin görün ki, bütün kapılar burada çat deyip kapanıyor. Fakir Baykurttan sonra bir tek romancı adı gösterebilir miyiz, iyi ya da kötü? Cemal Süreyaya, Turgut Uyara haksızlık etmek istemiyorum, iyi şairler, has şairler, yanları yöreleri de var. Böylesine büyük, sağlam bir şiir geleneği olan bir millet için bir çağda bu kadar az sayıda iyi şairi olması bir talihsizlik değil mi?

Türk sinemasını ele alalım. Yirmi yıldan bu yana, geldi Lütfi Akad, gitti Lütfi Akad... Çırpınan birkaç isim daha.. Sonra, sonrası mâlum.

Son yirmi yılda dünya bilimine en küçük bir katkıda bulunan bir Türk bilim adamı geliyor mu aklımıza? Bir iki deneme yapanı saymıyorum.. Bir iki deneme yapıp da Einstein teorisini çürüten bilim adamımızı saymıyorum.. Gazetelerin çarşaf çarşaf yazdıklarını..

Nereden bakarsan bak, ne yönden görürsen gör sanat, bilim, düşünce hayatımızda bir durma, bir yorgunluk, bir yaratamama var. Tek kişiler söz konusu değil.. O her yerde bulunur. Sorun çalışan, yaratan bir sanat, bir bilim ortamının bulunmayışı. Derdimiz kişiler değil, bir ortamdır.

Son yıllarda, belki de Cumhuriyetten bu yana Anadoluda bir takım yeni insan bölükleri, yeni yeni insan tipleri çıktı ortaya. *Bunlar Türkiyenin hayatına yüzde yüz* etkide bulunuyorlar. Bu tipler Büyük Millet Meclisine kadar girdiler ve Türkiyenin hayatında en etken bir insan bölüğü oldular. Türkiyenin ekonomisini yüzde elli ellerine geçirmeğe çalışıyorlar.

Yüzdeki, tefeci bir bölük insan çıktı Türkiyenin başına. Türkiyenin kan damarları aşağı yukarı bu insanlar elinde. Karadenizde fındıkçılara, Egede tütüncülere, pamukçulara, Çukurovada pamukçulara, Doğuda yüncülere, koyunculara bunlar kredi veriyorlar. Örneğin pamuğun kilosu üç liradır Adanada diyelim. Bunlar yazın çapada sıkışmış köylüye kilosu bir liradan para veriyorlar. Sonbaharda kilosu üç liraya çıkacak *pamuğu kapatıyorlar. Bu adamlardan* bir yılda milyon vuranlar var Anadoluda. Bu adamlar gözü pek, bileğine güçlü, eli silahlı insanlardır. Bunların yanlarında parayla tuttukları gözüpek adamları da vardır. Verdikleri parayı, her hangi bir sebepten köylülerden alamazlarsa yandı o köylüler. Mahkemeye mi giderler sanıyorsunuz? Olmaz öyle şey. Bunların özel kanunları, özel mahkemeleri işler. Direten köylüler vurulurlar, kızları kaçırılır, evleri yakılır, daha yüzlerce gayri insani davranışla karşı karşıya kalırlar. Kasaba tefecileri, faizcileri devlet içinde silâhlı, ayrı bir zorba devletidir. Silâhlı, özel çeteleri olan... Bunlar öylesine bir faydacı çetedir ki... başa çıkmak zor.. Bunlardan bir kaçını yakından tanıyorum. Çocuklukları yoksulluk, açlık içinde geçmişti.. Sonra gözleri açıldı.. Yoksulluktan, açlıktan kurtulmayı bileklerinin gücüyle elde ettiler. Bu faydacı çeteci bütün Türkiyeyi ağ gibi kuşatmıştır. Türk halkının üstünde bir zulüm rüzgârı gibi esmekte, ona soluk aldırmamaktadır. Bu eli paralı, eli silâhlı çete Türkiye'de her yönüyle hükümfermadır. Partilerin bir kısmını onlar yönetirler, Partilere onlar yön verirler.. Hiç bir insani, hiç bir ahlaki kaideye bağlı değillerdir. Din iman, Allah, milliyet, her şey, her şey onlar için bir fayda, bir sömürme aracıdır. Çağımızın yetiştirdiği bir canavar tiptir bu.

Şimdi bu tipi çıkıp da bir romancı yazmadı. Bir şair bu tipe dokunmadı. Piyes yazarları neredeler? Ya bilim adamları? Sosyologlar, ekonomiciler neredeler? Bu gelişip büyüyen çete bölüğünden acaba haberleri var mı? Bu tipi görmeden, anlamadan, bilmeden Türkiyenin sorunlarına bir karşılık bulmanın mümkünü var mı? Bir insan bölüğü ki, bir memlekete gün geçtikçe damgasını vuruyor, bir memleketi çürütüyor, yozlaştırıyor, sömürüyor, parçalıyor, yokediyor, zulmediyor, kokuşturuyor ve memleketin başına belâ... Dış sömürücülerle de birleşmiş. Sırtını da onlara dayamış.. Ve Türkiyeyi sömürgeleştiren başlıca güç..

Memleketin hayatını yüzde yüz etkisine almış yeni bir insan bölüğü doğmuş kimsenin bundan haberi yok. Ne sanatçısının, ne bilim adamının, ne gazetecisinin. Bu bölüğün damgası hepimizin üstünde. Korkusu hepimizin yüreğinde.

«Aslında bizim olan Üniversiteye el koyduk,» diyen gençler bir takım küçük *kazançlara elbette aldanmayacaklardır*. Onların ödevi Türkiyeyi tepeden tırnağa değiştirmek olacaktır. Sömürge olmuş bir memleketin gençliğinin, çürümekte olan, en belâlı bir çetenin kötü damgasını yemiş, yozlaşmakta, kokuşmakta olan bir memleketin gençliğinin başka bir ödevi yoktur.



Sunayın TiP'e dair sözleri tepki yarattı

TÜRKİYE Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu, Cumhurbaşkanı Sunay ile yapılan görüşmede geçen konuşmaların tam metin olarak açıklanmasını kararlaştırmıştır.

Sunay tarafından kabul edilen TÖDMF yöneticileri, yaptıkları görüşmede geçen konuşmaların, ANT'ta açıklanması üzerine, ayrıntılı tam metnin kamu oyuna ve öğretmenlere duyurulmasında bir sakınca olmadığı kanısına varmıştır. Metin, Federasyonun yayın organında yayımlanacaktır.

Öte yandan, Sunay'ın sözleri sosyalistler ve öğretmenler arasında büyük tepki yaratmıştır. TİP İstanbul İl Başkanı Şinasi Kaya, Cumhurbaşkanı'na şu telgrafı çekmiştir:



«Sayın Cevdet Sunay
Cumhurbaşkanı
A N K A R A

Yurdumuzun irfan ordusu mensuplarını küçümsediğinizi ve Partimiz hakkında işgal ettiğiniz makamın ciddiyetiyle bağdaşamayacak Anayasaya aykırı beyanlarda bulunduğunuzu ANT Dergisinin 78 inci sayısında yayınlanan Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonunun Temsilcileri ile yaptığımız konuşmadan öğrenmiş bulunuyoruz.

Anayasanın 95 ve 96. maddesi uyarınca tarafsızlığı saptanmış olan bir Cumhurbaşkanının yine Anayasanın 56 ncı maddesine göre Demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez bir unsuru olan Türkiye İşçi Partisine mesnetsiz ithamlarda bulunması Anayasamız karşısında suç teşkil etmektedir. Antiemperyalist mücadelenin öncüsü ve Türk emekçi halkının biricik umudu olan Türkiye İşçi Partisine yapılan bu hakareti şiddetle protesto ederiz.»

TÖS'te çatışmalar büyürken TÖDMF Kurultayı toplanıyor

Öğretmen kuruluşlarında mücadele şiddetleniyor

Onur BARTU

TÜRKİYE Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu'nun 21 inci Kurultayı için yoğun bir kulis çalışması sürdürülürken, Türkiye Öğretmenler *Sendikası'nda da olağanüstü* Kurultaya gidileceğini belirten olaylar geçmektedir.

4, 5, 6 Temmuz tarihlerinde yapılacak Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu Kurultayı'nda hâlen işbaşında bulunan Bahri Savcı ve arkadaşlarının karşısına TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt ile arkadaşları çıkacaklardır. Bilindiği gibi Türkiye Öğretmen Dernekleri Federasyonu'nun artık görevini tamamladığı ve bundan böyle TÖS'ün öğretmen kitlesinin tek temsilcisi haline gelmesi gerektiği görüşü, öğretmenler arasında yaygındır. TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt, tabanın bu baskısını hissettiği içindir ki, bir süre önce işbirliği halinde bulunduğu TÖDMF'nunu karşısına almış ve **«TÖDMF'nin 21 inci Kurultayı ile ilgili TÖS Görüşleri»** adlı bir bildiri yayınlayarak karşı tutumunu açıklamıştır.

Baykurt'un kendilerine cephe alması üzerine, şimdiye kadar onu karşılarına almayı düşünmeyen TÖDMF yöneticileri de, TÖS Genel Başkanı ile kesenkes uğraşmaya karar vermişlerdir.

TÖDMF Kurultayı'nda Baykurt'un yönetimi ele geçirip TÖS ile TÖDMF'nunu birleştirme amacına varmasını önlemek için Federasyon yöneticileri geçen hafta *TÖS'te olup bitenleri* kullanacaklardır.

Zira, geçen hafta TÖS bünyesi içinde olup bitenler pek öyle küçümsenecek şeyler değildir. **«Kayıp çekler - mahsuplar - harcırahlar»** konusunda Fakir Baykurt ile Muhasebeci Ömer Aslan arasında çıkan kavgada sille, tokat ve tornavida kullanılmış,taraflar kan içinde kalan gömleklerini değiştirmek zorunda kalmışlardır. Kavga burada da kalmamış, Yönetim Kuruluna da intikal etmiştir. Nitekim, Rahmi Eren genel sekreterlikten, Fikri Uğur yürütme kurulundan, Nuriye Kalın da yönetim kurulundan istifa etmişlerdir. Bu arada TÖS'te çalışan 12 görevliden beşinin de geçen hafta içinde işlerine son verilmiştir. Muhasebecinin durumu Yönetim Kuruluna getirilmiş ve böylece içinden çıkılması güç bir tartışma açılmıştır.

Bundan sonra ne olacaktır? Herhalde hesaplara el konulacak, eğer varsa yolsuzluklar tesbit edilecek ve bu arada suçlular cezalandırılırken bir takım kişiler de güçlerini bir hayli yitirmiş olacaklardır. Bütün bunlar da, TÖS'ün olağanüstü Kurultaya sürüklenmesi sonucunu doğuracaktır.

Tecrübeler göstermiştir ki, TÖDMF'deki her olay Türkiye Öğretmenler Sendikası'nı, TÖS'deki her olay da TÖDMF'nunu etkilemektedir. TÖDMF 21. Kurultayı'nda beklenen çatışmaların gerçekleşmesi, bir noktada TÖS'ü ve başındakileri de yıpratacaktır.

Gerçekçi bir gözle bakıldığında, TÖS'te olup bitenleri şöyle özetlemek mümkündür:

TÖS bünyesindeki anlaşmazlıklar geçen dönemde patlak vermiş, sendikanın politikası konusunda Yönetim Kurulu üyeleriyle anlaşamayan Fakir Baykurt Genel Başkanlıktan ayrılmak zorunda kalmıştı. Ancak geçen yıl yapılan büyük kongrede Fakir Baykurt şiddetli bir mücadeleye girmiş ve ekibini tam liste halinde Genel Yönetim Kuruluna seçtirerek tekrar Genel Başkan olmuştu.

Ancak Baykurt'un hasımlarını tamamen tasfiye ettiği sanılırken ilk çatlak bir kaç ay önce meydana çıkmış ve başlangıçta Baykurt'u destekleyen Yürütme Kurulu üyesi Doç. Dr. Türkkaya Ataöv, devamsızlık gerekçesiyle Kuruldan düşürülmüştür. Bunun üzerine Ataöv, TÖS şubelerine birer mektup yayınlayarak kendisinin usulsüz olarak yürütme kurulundan uzaklaştırıldığını, asıl sebebin kendisiyle Baykurt arasındaki görüş ayrılığı olduğunu bildirmiş, Genel Başkanı «sendikayı devrimci yörüngesinden saptırmak» la suçlamıştır. Buna karşılık Baykurt da, teşkilâta bir genelge göndererek Ataöv'ün kişisel hesaplarla hareket ettiğini bildirmiştir.

Ancak, TÖS üst kademesindeki çekişme bu kadarla da kalmamış, nihayet geçen hafta yeni istifalar anlaşmazlığın büyümekte olduğunu ortaya koymuştur. İstifa eden Fikri Uğur, Nuriye Kalın ve Rahim Eren, yayınladıkları bildiride TÖS Genel Başkanı Fakir Baykurt'u **«Sendikayı devrimci yörüngesinden saptırmak, kişisel ve politik çıkarlara kolayca âlet olabilecek oportünist bir kuruluş haline getirmek»** le suçlamışlardır. TÖS Genel Başkanı Baykurt ise, istifaların görüş ayrılığından ileri gelmediğini, çeşitli çevrelerin baskısı sonucu böyle gösterilmeye çalışıldığını ve amacın TÖS'u yıpratmak olduğunu ileri sürmüştür.

Fakat bu sırada, TÖS personelinden beşinin işlerine âni olarak son verilmesi, Baykurt'a karşı yeni bir saldırıya yol açmıştır. Türkiye Devrimci Büro İşçileri Sendikası **«Kıyım'dan yakınan TÖS'te kıyım var»** başlığıyla bir bülten yayınlayarak şöyle demiştir: **«Bizim de kara listemiz var bundan böyle. Liste başında da Sayın Fakir Baykurt ve diğer yöneticiler. Artık TÖS'ün gerçek yöneticilerinin eline teslim edilmesi zamanı gelmiştir. Türk öğretmeni bu yöneticilerle beraber değildir. Bu bezirgânlara rağmen TÖS'ün, Devrimci Türk öğretmeninin devrimci bir kuruluşu olduğuna inancımız sonsuzdur. Türk öğretmeni bu bezirgânlara bu gerçeği çok yakında gösterecek güçtedir.»**

Bu çekişmelerin TÖS'ü nereye götüreceği, bu hafta içinde yapılacak olan Türkiye Öğretmen Dernekleri Milli Federasyonu Kurultayı'ndan sonra biraz daha açıklığa kavuşacaktır.

TÖDMF Kurultayı'nda iki listenin çarpışması beklenmektedir. Bu listelerden biri, geçen yıl Baykurt'un yenilgiye uğrattığı öğretmenlerin listesidir. Bu liste için Muammer Aksoy ve Feyzullah Ertuğrul'un isimleri geçmektedir. Fakir Baykurt'un da, bu listeyi hazırlayanlarla işbirliği yapabileceği söylenmektedir.

Şimdiki Genel Başkan Prof. Bahri Savcı'nın seçime girmeyeceği söylenmekle beraber, İlk Sen'ciler başında Prof. Savcı'nın da bulunduğu bir listeyi hazırlama gayreti içerisindedirler.

Öğretmen kuruluşlarında bu iç çekişmeler sürüp giderken iktidarın giriştiği öğretmen kıyımı da insafsız şekilde sürdürülmektedir. Gaziantep'de Kız Ortaokulu Müdürü ve AP. Merkez İlçe Başkanı'nın karısı Cemile Koral'ın yurt gerçeklerini öğrencilerine anlatmaya çalışan öğretmenlere karşı baskı hareketlerine girişmesi ve bazı öğretmenleri çeşitli şekillerde tehdit etmesi üzerine durumu Cumhurbaşkanına ve Başbakana bildiren 32 öğretmenden 9'u başka okullara atanmışlardır. Ayrıca 23 öğretmene ait yeni nakil ve tayin kararnamesinin de bugünlerde çıkması beklenmektedir.

Bugün hasım duruma düşmüş bulunan TÖS başkanı Fakir Baykurt ile TÖDMF Başkanı Prof. Bahri Savcı...

Gururlanma, Sayın Başkan! Senden Büyük Yasa Var !

Ben bir topçu teğmeniydim, Cumhurbaşkanı oldum, **diyor Sayın Başkan, ve Lise öğretmenlerini kontenjandan milletvekili çıkaracak kadar** oturaklı **bulmadığını söylemesi üzerine, kontenjanından milletvekili çıkaracak kadar** oturaklı **bulduğu Prof. Hayri Dener'in** oturaklanma'dan **önce, uzun bir süre,** gayrı-oturaklı **olarak, lise öğretmenliği etmiş olduğunu kendisine hatırlatan Prof. Bahri Savcı'ya bu sözle (sözde) cevap vermiş, ve dolayısıyle topçu teğmenliğinin** gayrı-oturaklı, **Cumhurbaşkanlığının ise en** yüce, **en** ulu **ve en** oturaklı **mevki olduğunu ileri sürmüş oluyor. Prof. Savcı,** oturaklı **bir bilim adamı olarak, askerliğinde yedek piyade teğmenliği ettiğini, onun için de topçu teğmenliğinin ne derece** oturaklı **olduğunu bilemediğini, ama sonradan cumhurbaşkanı olan** gayrı-oturaklı **topçu teğmenlerinin çoğu da** gayrı-oturaklı **topçu teğmeni olmadan önce, oturmalı bir bebelik çağı geçirmesini zorunlu kılan bir doğa yasası bulunduğunu ve sonradan en** yüce, **en** ulu **ve en** oturaklı **meykilere yükselen harika kimselerin bile bu yasanın dışına çıkamıyacağını kemal-i nezaketle Sayın Başkana belirtebilir, ve hatta yaşantılarının bitiminde o** gayrı- oturaklı **topçu teğmenliğiyle pek yakından ilgili bir son denem geçirmek zorunda kaldıklarını, yani öldükten sonra naaşlarının top arabasına konduklarını, tabii kapının ardında duran yüksek çizmeden yukarı çıkmaksızın, pekalâ, ihsas edebilirdi.**

Gelgelelim, Prof. Savcı'nın Sayın Başkanla, metni geçen hafta dergimizde çıkan konuşmasında bu lâzımlı konu çabuk geçiştiriliyor ve derhal başka, ama çok daha derin bir bahse atlanıyor; Prof. Savcı'ya eşlik etmekte olan, öğretmen, Emiralioğlu'nun, 1965 yılında, kaldırıp kendini niye kuyuya attığı, başka bir deyimle, neden Türkiye İşçi Partisi'nden adaylığını koyacak kadar canından bezmiş olduğu sorusuna geçiliyor. Gerçekten de ilginç bir soru. Çünki benim bildiğim kadarı, Sayın Emiralioğlu, gerçi, öğretmen olması hasebiyle, oturaksız'dır **ama, öyle, sırf, beş bin lira bulup buluşturamadığı için de, zemzem kuyusuna rahat işemek, yani C.H.P. listesine girmek dururken, en hassas yeri olan siyasi geleceğini (Sayın Başkanın târifince) TİP gibi felâket getirici** bir organ'a **mâruz bırakmıyacak kadar zeki bir arkadaşımızdır. Belki de Emiralioğlu, 1965 seçimlerinden sonra Sayın Sunay'ın TİP milletvekillerinin verdiği oyların da yardımıyla Cumhurbaşkanı seçilmesinde yüzde 3,8 oranında payı bulunan bir partiyi** memlekete felâket ge**tirici bir** organ **diye târiflemekle Cumhurbaşkanlığına seçilmesinin yasalılığına yüzde 3,8 oranında gölge düşürmekten çekineceğini; ve gine Cumhurbaşkanının Anayasa Mahkemesi kararı olmaksızın bir partinin yasalılığını yitirmiyeceğinden ve yasalılığını yitirmediği sürece de partinin yasa dışı nitelikle suçlandırılamıyacağından ve Cumhurbaşkanlarının bile bu yasa sınırının dışına çıkamıyacağından haberli olması gerektiğine göre, TİP'e karşı böyle açık cephe almağı sakıncalı sayacağını düşünerek, böyle** azim **ve** oturaklı **bir tehlikeyi göze aldı.**

Ve şimdi bana öyle geliyor ki, Üniversiteli gençlerin Üniversiteleri, ister haklı, ister haksız, ister yasalı, ister yasasız işgal etmeleri, Cumhurbaşkanlığı mevkiini Sayın Sunay'ın haklı ve yasalı olarak işgal etmesini (yanlış olarak) örnek edinmiş olmalarından ileri gelmiştir.

Can YÜCEL

Boykotun Getirdikleri

Ferruh Doğan

Veysi SARISÖZEN
(F.K.F. İstanbul Sekreteri)

Üniversite gençliği kendi payına düşen bir görevi daha başardı. Mağrur fakat köhnemiş Osmanlı yapısı Üniversite, çağdaş çizgiye getirilmek üzere, temelinden sarsıldı. Bir yandan Osmanlı kalıp, bir yandan da batı düşüncesini alarak, eğitimini sözde burjuvalaştıran, bu nedenle birey özgürlüklerini ez. vazgeçilmez ilke edinir görünen Türkiye üniversitelerindeki Osmanlılık kırıldı. Kısaca çömez-hoca ilişkisi fiilen sona erdi. Üniversite öğrencisi kendi sorumluluğu içinde tüm aydınları uyardı. Bu nedenle 28 Nisandan sonra öğrenci kitlesi ikinci «meşru direnme hakkını» kullanarak, bir kez daha görevini yerine getirmiştir, diyoruz.

Böylesi bir hareketi, burada ayrıntılarıyla tahlil etmek ve sonuçları üzerine kesin fikir yürütmek için henüz kısa bir zaman geçmiştir. Bununla birlikte birkaç kalın çizgiyle olayı açıklamak yine de mümkündür.

Önce işgal ve boykot hareketinin yöneldiği hedefi tayin etmek gerekir. Çünkü, her hareketten bir bereket umanlar ile, her hareketi solu tasfiye için fırsat sayanların hesap hataları bu noktada düğümlenmektedir. Spontane bir hareketin kendine realist bir hedef seçemeyeceği kanısı, bir yandan «aceleci-tepeden inmeci» gruplara umut kaynağı olurken, diğer yandan hakim sınıfların hafiyelerinde, Sol'u tasfiye etme fırsatının yakalandığı sevincini uyandırdı.

Oysa, spontane hareket bir süre sonra realist bir hedef bulmuş, kendini Türkiye gerçekleri içine oturtmuştur.

İşgal ve Boykot hareketi, «özerk Üniversite»nin kendi içinde, kendini yenileme özgürlüğü gibi legal bir temele dayanırken, hareketin görünür, illegal olarak nitelenen biçimi, (binaların işgali v.s.), *Anayasa'nın başlangıç kısmındaki «direnme hakkı»ndan* kaynaklanmıştır.

Hareket ilk günlerinde itiraf etmeli ki, gerçekten «aceleci»lerle, «fırsatçı»ları haklı çıkaracak ölçüde kendine belli bir hedef edinememiştir. Ancak yığınla provakasyon kırıldıktan sonradır ki, hedef ortaya çıktı. Bu hedef EĞİTİMDE REFORM'dur.

Eğitimdeki aksaklığın kökünden düzeltilmesi, hele sosyalist bir öze kavuşturulması gibi ilk bakışta cazip amaçlara yönelmek, sonra da Türkiye'nin düzeninin değiştirici eylemlere girişmek gibi hayali çözümler iltifat görmedi. Gençlik kendini kendine yabancılaştırıcı, gücünün üstünde, emekçi halka rağmen sosyalizmi kurma iddiasını doğrulamadı. Bu çarpık eğilime sahip olmadığını gösterdi. Seçilen hedef ilk bakışta mütevazi, fakat ülkemizi köklü dönüşümlere hazırlayıcı birikime katkıda bulunmuştur. Gençliğin iki haftadır verdiği güçlü savaş, gerçekten iyi değerlendirilip, tüm aydınlarca benimsenir, sahip çıkılırsa, Osmanlı tipi üniversite tarihe karışmış olacaktır.

Böylelikle, hür ve demokratik bir üniversite içinde, eşit şartlarla boy verecek olan düşünce akımları, bilimsel yoksulluğumuzu bir ölçüde giderecektir. Üstelik, gelişme şansı açısından, ülkemizin tarihi doğrultusuna ters düşen düşünce akımlarına karşılık, herhalde en şanslı olan akım sosyalist dünya görüşüdür. Kısaca, gençlik, emekçi halkımızın ihtiyaç duyduğu ideolojik gelişime sağlam bir ortam hazırlamak gibi gerçekten büyük bir savaşı başlatmıştır.

Çünkü, emekçi halkımızın, örgütlenerek, politik yelpazede yerini alması ve sosyalist ekonomiye yönelmesi yolunda şüphe yok ki, yığınla engelden bir tanesi de eğitimin egemen sınıfların hizmetinde ve halka sırt çevirmiş Osmanlı tipi aydınların elinde olmasıdır. Emekçi halkımız sosyalizm yolunda, sosyalistçe savaşırken, her geçen gün DEVRİM yolunda ilerlerken, Gençlik de, bu yoldaki engelleri kaldırmakta, REFORM'larla ortamı hür ve demokratik kılmayı amaçlamaktadır.

Bize kalırsa, emekçi halkımızla gençlik arasında temelli organik bağ budur ve son olaylar, gençliğin bu yoldaki görevini bilinçle yerine getirdiğini göstermektedir.

Bu arada, son yıllarda uzun tartışmalara yol açan noktalardan biri de iyice ortaya çıkmıştır. Bu nokta, sosyalist mücadelede toplum tabakalarına yüklenen görev taksimindeki şaşırmadır. Güçbirliği adı altında, emekçi sınıfları görmezlikten gelerek, emekçi sınıfların görevlerini asker-sivil aydın zümreye yükleyenler bu yanılgı içindedirler.

Şematik bir izahla, önce Demokratik Türkiye, sonra Sosyalist Türkiye diyenler, bu olaydan ders almalıdırlar. Bir yandan sosyalist hareket güçlenirken, diğer yandan Demokratik hareket yürümektedir. Bu iki hareketin birbiriyle uyum içinde oluşmasını sağlayanlar ise, şüphe yok ki, sosyalist örgütlerin, *emekçi halkın örgütlerinin ta kendisidir.*

İşgal ve Boykot hareketine EĞİTİMDE DEMOKRATİK AŞAMA, kısaca EĞİTİMDE REFORM diyerek katılıp, fırsatçı ve acelecileri yanıltanlar, oyunları boşa çıkaranlar, sosyalist disipline bağlı kişiler olmuştur. Bu sosyalist kişiler, kendi örgütleri içinde, halka dönük, sosyalist eylemlerini yürütürken, spontane hareket içine katıldıklarında suplesli davranma bilincini göstermişlerdir. Bu gençlerin, hareket dışına, üstelik millici-demokratikçi sosyalistler tarafından itilmek istenmeleri, bilmeyiz ne ölçüde güçbirliği kavramına sığmaktadır? Üstelik bu gençler, hangi ideolojik sapma içinde olduklarından dolayı bu hareket içinde yıpratılmak istenmiştir? Eğitimde Demokratik Devrim dedikleri için mi?

Kısaca, sağlıklı bir doğrultuda olan Türkiye Sosyalizmi artık, ara-tabakalarla ciddi ve realist bağlar kurma yolundadır. Eğitimde reform hareketini yürüten gençlik, bir süre sonra kitleler halinde sosyalist harekete getirdikleri katkıyı anlayacak, bu yolda bilinçlenecektir. Hareketin sahipleri bilerek ya da bilmeyerek emekçi halkın sosyalizme giden yolundaki ayrık otlarını temizleme görevini nasıl yüklendiyse, bu savaşın sosyalistlik yükünü de omuzlayacak, emekçi halkla kopuk gibi görünen ilişkisini gerçekten kuracaktır.

Türkiye tarihinin genel akışı bunu göstermektedir.

HEDEFİMİZ: 1969

Türkiye İşçi Partisi'nin 2 Haziran 1968 seçimlerinde aldığı sonuçlar Türkiye'de sosyalist hareketin büyük seçmen kitlelerine etki derecesini göstermesi bakımından büyük önem taşımaktadır. Özellikle yaklaşan 1969 genel seçimleri için bir prova niteliği taşıyan 2 Haziran oylamasının sağlıklı bir değerlendirmesini yapmak ve genel seçime doğruları ve yanlışları, imkânları ve engelleri tespit ederek hazırlanmak, başta TİP yöneticileri olmak üzere, bütün Türk sosyalistlerinin görevi olmak lâzımdır.

TİP Lideri Sayın Mehmet Ali Aybar, seçimden hemen sonra kendisiyle yaptığımız görüşmede seçimlerle ilgili sorularımıza verdiği cevaplar bir çok meseleere aydınık getirmektedir.

Doğan ÖZGÜDEN

● TİP'in 2 Haziran 1968 seçimlerinde aldığı sonuçlar sizin tarafınızdan «başarı» olarak nitelendirilirken, karşı cephede, hattâ TİP dışındaki sol çevrelerde «başarısızlık» olarak gösterilmektedir. Seçim sonuçlarını TİP için «başarı» olarak kabul etmenizin nedenlerini açıklar mısınız?

AYBAR — Rakkamlara bakmak yeter. T.İ.P.'in başarılı sonuçlar aldığını söylemek için 2 Haziran seçimlerinde T.İ.P. hem oylarını artırmış hem oranını yükseltmiştir. İştirakin düşük olmasına rağmen, oylarını arttıran tek partidir TİP. Bütün öteki partiler oy kaybetmişler, gerilemişlerdir. Yalnız T.İ.P. 1965'te aldığından daha çok oy almayı başarmıştır.

Mukayese için Senato ve Milletvekili seçimlerini esas alıyoruz. Mahalli ve kişisel faktörlerin ağır bastığı mahalli seçim sonuçlarına bakarak, partilerin gelişme ve güçleri hakkında isabetli yargılara varılamaz. Üstelik mahalli seçim sonuçlarını 1965 genel seçim sonuçlarıyla kıyaslamak da mümkün değildir.

Senato ve milletvekili seçimlerinin yapıldığı 28 ilde 219 860 oy aldık; ve oranımız %5,17'ye yükseldi. 1965'de bu illerin 7 sinde seçime bile katılamamıştık. Aldığımız oyların toplamı 155 191, oranımız da %3,33 idi.

Son seçimlerde iştirak düşük olduğu halde T.İ.P. 1965de aldığından 64.669 oy fazla almıştır. 1965 seçimine katılamadığımız 7 ili çıkarsak da -ki çıkarmak doğru değildir; çünkü bu 7 ilde örgütlenmiş ve seçime katılmış olmak kendi başına bir ilerlemedir- evet bu illeri hesaba katmasak da gene 38.624 oyluk net bir artış sağlanmıştır. Yani T.İ.P., kendi bünyesi içinde %41,65 oranında bir ilerleme kaydetmiştir.

Bu ilerlemenin altını iyice çizmek gerekir. Hele 2 Haziran seçim kampanyasının hangi şartlar altında geçtiği düşünülürse, T.İ.P.'in artan oyları büsbütün anlam kazanır. T.İ.P.'in aldığı oyların büyük çoğunluğu köylerden ve emekçi halkın yaşadığı semtlerden gelmiştir. Bu da ayrıca gözönünde bulundurulması gereken son derece önemli bir ilerlemedir.

Kaldı ki, 219.960 rakkamı 28 ildeki gerçek gücümüzü göstermekten uzaktır. Bütün sandıklarda gözlemci bulunduramadık. Bu yüzden bir hayli oy kaybına uğradığımız tahmin edilebilir. Seçim kampanyası boyunca partizan idarenin müsamahası hatta yer yer teşvikiyle A.P. li zorbaların kanunsuz hareketleri, yalan, iftira ve taşlı sopalı saldırıları, bir çok vatandaşımızın serbestçe oy kullanmalarına engel olmuştur.

28 ilde aldığımız 219 860 oyu, 67 il ölçüsünde değerlendirecek olursak, 500 000 - 550 000 civarında bilinçli bir oy kütlesi eder ki, bu da sosyalizmin geniş halk kütlelerine mal olmaya başladığını ortaya koyar. Emekçi sınıfların yönetici bir ağırlık haline gelmesi için bilinçle oy kullanacak yarım milyonluk bir kütlenin varlığı, Türkiye'nin temelden değişmekte olduğunun en somut delilidir.

2 Haziran seçimlerinin büyük mağlubu, haksız bir seçim kanunuyla çıkardığı senatör ve milletvekili sayısı kabarık olmasına rağmen, A.P. dir. A.P. 1965'e göre 402 675 oy kaybetmiştir. Oran %53,92'den % 49.72'ye düşmüştür. Gerçekte tek başına hükümet etme hakkını kaybetmiştir. Fakat geçerli oyların %49,72'sini aldığı halde, seçim kanununda yaptığı değişiklik sayesinde senatör ve milletvekilliklerinin yaklaşık olarak %75'ini ele geçirmiştir.

Kendi bünyesi içinde %16,02 oranında geriliyen A.P. nin, 1969'da etkisine iyice gireceğimiz ekonomik buhranın da yardımıyla iktidardan düşeceğini tahmin ediyoruz. A.P. ye hak ettiğinden kat kat fazla senatör ve milletvekili çıkarmasına imkân veren yeni seçim kanunu bu düşüşü önliyemiyecektir. Belki de bu kanun A.P. aleyhine işliyecektir. Yakın tarihimizde bunun örnekleri vardır.

2 Haziran seçimlerine büyük ümitlerle giren C.H.P. de küçümsenmiyecek sayıda oy kaybetmiştir. C.H.P. nin oy kaybı 159 332'dir. Oranı da %28,51'den %27,77'ye düşmüştür. Kendi bünyesi içinde %11,97 oranında gerilemiştir. Bu iki partinin toplam olarak kaybettikleri oylar, 1965'e göre geçerli oy sayısındaki toplam düşüşten 147 804 oy fazladır. C.H.P. mutlak anlamda oy kaybettiğine, T.İ.P. de mutlak anlamda oylarını arttırmış olduğuna göre, C.H.P. nin T.İ.P.'ten oy aldığı hakkındaki iddiaların hayal mahsulu olduğu ortaya çıkmaktadır. Buna karşılık «C.H.P. sağa oy kaptırmış, fakat T.İ.P. e gidecek bir kısım oyları almıştır.» biçiminde bir görüş ileri sürülebilir. Orta tabakaların burjuvaziye dönük kesimlerinde bazı oyları C.H.P. belki kendisine çekebilmiştir. Fakat önemli olan taban teşkil eden emekçi sınıfların oylarıdır. Tabanda T.İ.P. ilerlemiş, A.P. ile C.H.P. gerilemiştir. Rakkamların yargısı budur.

Bununla birlikte bünyesindeki operasyondan sonra C.H.P. nin daha büyük kayıplara uğramamış olması kendi hesaplarına bir başarıdır. Bunu oturmuş 40 yıllık bir örgüt olmasına borçludur. Fakat önümüzdeki seçimlerde bugünkü durumlarını korumaları, hele ilerlemeleri zor olacaktır. Bizimkilere benziyen sloganlarla tabanda uyandıracakları emekçilerin, T.İ.P. saflarına geçmeleri mukadderdir.

Son seçimler seçmen kütlesinin kıpırdamağa başladığını ortaya koymuştur. Bütün partiler oy kaybederken yalnız T.İ.P.'in oylarını arttırmış olması Türkiye'de artık bir şeylerin değişmekte olduğunu göstermektedir. Sola, Sosyalizme açılışın önümüzdeki genel seçimlerde daha belirgin bir hal alacağı muhakkaktır.

● Seçim kampanyası sırasında TİP'e karşı hiçbir demokratik düzende rastlanmayacak baskılar yapıldığını söylediniz. Bu baskıların mahiyetini açıklar mısınız? Sol kanada karşı böylesine ağır baskıların yapıldığı bir seçim meşru sayılabilir mi?

AYBAR — T.İ.P. kurulduğu günden beri saldırılara göğüs germek zorunda kalmıştır. Seçimler münasebetiyle bu saldırılar daha da şiddetlenmiştir. T.İ.P.'e karşı tertipler seçim kampanyası açılmazdan çok önce başladı. Bu tertiplerin başı «Anayasanın sosyalizme kapalı olduğu» yolundaki gülünç iddialarla başlar. Böylece halkta T.İ.P. in kanun dışı bir kuruluş olduğu ve kapatılacağı fikri uyandırılmak istenmiştir.

Oturdukları koltukların sorumluluğunu kavramaktan uzak birtakım cüce politikacıların, yalan, iftira ve tertipleri ikinci merhaleyi teşkil eder. Bütçe görüşmeleri sırasında İçişleri Bakanının malûm kışkırtmaları, yalan ve iftiraları, Meclis içinde ve dışında A.P. li zorbaların taşlı sopalı saldırılarına yeşil ışık tutmuştur.

Bu saldırılarda Emniyet kuvvetlerinin kanuni görevleriyle ters düşen bir davranış içinde oldukları gözden kaçmamıştır. Emniyet kuvvetleri genellikle zorbaları korumuşlardır. Kanuni toplantıları basılan ve meşru müdafaa durumunda kalan arkadaşlarımıza karşı harekete geçtikleri çok görülmüştür. Öyle durumlar olmuştur ki, Devlet otoritesi tamamiyle silinmiştir. Çorum'da ve Ödemiş'te böyle oldu. Ödemiş'te tertipli olduğunda şüphe olmıyan saldırılar gittikçe genişlerken ve değil seçim güvenliği, can güvenliği bile kalmadığı halde, ortada ne kaymakam, ne de savcı vardı. Emniyet amiri ise sözde iş görüyormuş numarası içindeydi.

Kanunsuz olayların hepsini burada sayıp dökecek değilim. Bunlar ağır sorumluluğu olan şeylerdir. Bir kaymakamın, bir emniyet amirinin bu biçimde davranabilmeleri, ancak üst makamlardan talimat, hiç değilse teminat almış olmalarıyla izah edilebilir.

Bu saldırı olaylarından dolayı savcıların dava açtıklarını da duymadık.

Aslında bütün bu kanunsuzlukların baş sorumluları Başbakan Demirel ve arkadaşlarıdır. Şunu bir kere daha tekrar edeyim: Anayasa ve kanunla böylesine ters düşülmesinin, dillerinden düşürmedikleri hukuk devleti ve demok-

Diğer partiler gerilerken o
tir • TİP'e karşı zorbalık
ve arkadaşlarıdır • Köyle
rilecek ve bölgesel sorun
«Karşı-Plan»da ele alınaca
tiğinde değişiklik yapılm
için şimdiden hazırlığa b
yası açacağız • Yeni düze



Kitleler son seçimde kurtuluş umudunun TİP'te olduğunu göstermişlerdir.



TİP Genel Başkanı Mehmet Ali Aybar...

rası ile böylesine alay edilmesinin hesabını mutlaka mutlaka soracağız. Şark kurnazlığına, iki yüzlü politikaya son verilmelidir; son verilecektir.

Meşruluk sorunu son seçimleri aşan çok daha genel planda söz konusudur Tarih çizgisi bakımından A.P. iktidarı daha ilk günden beri Anayasa'ya ters düşen bir zihniyet ve eylem içindedir. Bu plandaki meşruluk sorunu, bilinçlenen emekçi sınıfların oylarıyla çözümlenecektir.

● Seçim sonuçları incelendiğinde, TİP'in Diyarbakır'da adet olarak 4.607, oran olarak yüzde 4.45 gerileme gösterdiği, buna karşılık aynı bölgede ve aynı koşullar altında bulunan Malatya'da adet olarak 15.485, oran olarak da yüzde 13.30 artış kaydettiği *görülmektedir.* Diğer bölgelerde de buna benzer çelişik sonuçlara rastlanmıştır. Bu çelişkiyi nasıl izah ediyorsunuz? Bu çelişik sonuçların ortaya çıkmasında:

a) Teşkilâtlanma ve propaganda yetersizliği,

b) Adayların seçiminde isabetsizlik,

...rını artıran tek parti TİP' ...n baş sorumlusu Demirel ...ilişki kurulmasına hız ve- ...hazırlamakta olduğumuz ...r ● TİP'in strateji ve tak- ...caktır ● 1969 seçimleri ...yacak ve bağış kampan- ...genç emekçiler kuracak.

c) Partinin genel sloganları dışında bölgesel sorunları işleyememek gibi *faktörler rol oynamış mıdır?*

AYBAR — Diyarbakır'daki durum mahalli ve kişisel nedenlere dayanmaktadır. Diyarbakır'da bir tek milletvekilliği için seçim yapıldı. Seçim, biri A.P. yi öteki M.P. yi temsil eden iki nüfuzlu şeyhin mücadelesi biçiminde geçmiştir. T.İ.P. in oy kaybetmesi bu durumla ilgilidir.

Malatya'da sağlanan hamleli ilerleme, bu oranda *bir* gelişmenin mümkün olduğunu göstermesi bakımından önemlidir. Ancak bunda özel faktörlerin rol oynayıp oynamadığını henüz kesinlikle bilemiyoruz. Bildiğimiz husus bazı bölgelerde teşkilâtın köylerle devamlı ilişkiler kurmuş olmasıdır.

T.İ.P. in gelişmesi genellikle ahenklidir. Bilecik ve Adıyaman gibi iki il'de uğranılan küçük kayıplar bir yana bırakılırsa, her seçim bölgesinde ahenkli bir gelişme *görülmektedir.* Bununla beraber teşkilâtın daha güçlendirilmesine ve köylerle ilişkiler kurulmasına hız verilecektir. Her bölgenin özel sorunları mahalli teşkilâtımızca ele alınmıştır. Ancak bunu Bilim Kurulumuzun hazırlıyacağı karşı-plan «contre-plan» çerçevesi içinde daha esaslı olarak ele almak fırsatını bulacağız. Aday seçiminde isabetsizlik olduğunu sanmıyorum.

● TİP'in köylerde ve şehirlerdeki işçi bölgelerinde aldığı oylarda artış olmuş mudur? Beklenen artış olmamışsa, nedenlerini açıklar mısınız?

AYBAR — Seçim sonuçlarını köylere ve işçi semtlerine göre ayrıntılı olarak henüz değerlendirmiş değiliz. Bunu sandık sonuçları genel merkeze geldikten sonra yapacağız. Ancak eldeki noksan bilgilere bakarak T.İ.P. in köylerde ve emekçi semtlerinde gelişme sağladığını şimdiden söyleyebiliriz.

Artış normaldir. Hele bu seçimlerin hangi şartlar altında cereyan ettiği unutulmayacak olursa...

● Seçimlerde TİP, oy oranını yüzde 5.25'e çıkartmıştır. Ancak, sonuçlar belli olmadan önce, TİP'in oy oranını yüzde 6'ya çıkartamaması halinde sosyalist stratejiyi yeniden gözden geçirmek gerekeceği şeklinde görüşler ileri sürülmüş bulunuyordu. Bu görüş, seçim sonrasında da bazı yayın organları tarafından benimsenmiştir. TİP için bir strateji ve taktik değişikliği söz konusu mudur? Söz konusu ise değişiklikler neler olacaktır?

AYBAR — 28 ilde geçerli oylara göre aldığımız oyların oranı %5.17'dir. Milletvekili - seçimlerindeki oranımız %6.44'dür. Seçimlerden önce yapılan tahminler, başarılı miting ve toplantıların yarattığı iyimserlikle bazen ölçüyü aşabiliyor. T.İ.P. ölçüyü fazla aşmamıştır. Hatta seçim sandığı başında gazetecilere verdiğim cevap hatırlanırsa tahminimizde hiç yanılmadığımız görülür. Oyumu kullanırken gazetecilere : «%5 hatta biraz fazlası sürpriz sayılmaz» demiştim.

Bence orandan daha önemli olan nokta, T.İ.P. in mutlak oy sayısında artış sağlıyan biricik parti oluşudur. Bu olay emin adımlarla ilerlediğimizi göstermektedir. Hayalperest değiliz, gerçekçiyiz. Türkiye'nin şartlarını iyi biliyoruz. Beri yandan halk kütleleri bilinçlendirilmeden Sosyalizmin kurulamıyacağını da pek iyi biliyoruz. Bugün en az yarım milyonluk bir taraftar kütlesine sahibiz. T.İ.P. in savunduğu fikirler, bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm hakkındaki görüşlerimiz en uzak köylere kadar girmiştir. Sosyalizm artık sayıları *onlar hanesini aşmıyan bir avuç insanın,* aralarında tartıştıkları bir konu olmaktan çıkmıştır. Amerikan emperyalizminin ve onun yerli ortaklarının, büyümesini korkuyla izledikleri ulusal bir akım haline gelmiştir. Bu sonucu nispeten kısa bir zamanda elde ettik. Bizi başarıya götüren strateji ve taktiğimizde bir değişiklik yapmayı düşünmüyoruz.

● TİP'in 1969 seçimlerinde başarı gösterebilmesi için Türk sosyalistlerinin şimdiden seçim hazırlıklarına girişmesi gerekmektedir. TİP 1969 seçimlerine ne şekilde hazırlanacaktır? Bu büyük mücadeleye hazırlanırken TİP üyelerine ve partisiz sosyalistlere düşen görevler nelerdir?

AYBAR — Her zaman söyledik : 1969 genel seçimleri son derece önemlidir. Şimdiden ciddi, çok ciddi biçimde hazırlanmamız gerekiyor. Çözülmesi gereken birinci sorun paradır. Biz bu seçimlerde 100 - 120 bin lira civarında bir para harcayabildik. A.P. ve C.H.P. milyonlar harcamışlardır. A.P. yalnız devlet hazinesinden 3,5 milyon aldı. Adaylardan ve özel kaynaklardan sağladığı da ayrı. Baskıları, saldırıları, yalanları bir yana bıraksak da, sırf para bakımından seçimler eşit şartlarda cereyan etmiyor. Buna mutlaka çare bulmak zorundayız.

Şimdiden her ilde bağış kampanyaları açacağız. *Bağış toplıyan kalabalık ekipler* kuracağız. Partilinin başta gelen görevlerinden biri para toplamak olacaktır. Bu bozuk düzenin temelden değiştirilmesini, Anayasanın uygulanmasını, tam bağımsız bir politika izlenmesini istiyen herkesten T.İ.P. e her ay bağışta bulunmasını rica edeceğiz. Bağış kampanyasının başarılı olacağına inanıyorum.

Köylerle, işçi, emekçi semtleriyle daha sıkı, daha devamlı ilişkiler kuracağız. Köy ve mahalle görevlilerinin sayılarını arttıracağız; daha etkin arkadaşları iş başına getireceğiz.

Partili partisiz herkesin, her iyi niyetli vatandaşın seçim fonu bağış kampanyamıza katılmasını rica ederim.

2 Haziran seçimleri, Türkiye'nin temelde değişmeğe başladığını açıkça ortaya koymuştur. Bütün partilerin oy kaybetmesinin ve yalnız TİP'in oylarını artırmasının gerçek anlamı budur. Milyonlarca insana insanca yaşama kapılarını sımsıkı kapayan bu haksız düzenin doğruluk kapılarını ve de umut kapılarını sımsıkı kapayan bu haksız düzenin temelden değiştirilmesi isteğidir ki, ve bu isteğin büyük kitlelere mal olmağa başlamasıdır ki, seçmen kitlesinin geleneksel tercihlerinde bir kopma meydana getirmiştir. TİP'e verilen oylar, bu kopmanın elle tutulur işaretidir.

İnsanlık tarihinin bir dönüm noktasına gelinmiştir. Yalnız Türkiye'de değil dünyanın her yerinde insanlar artık paranın haksız ve ahlâksız hakimiyetindeki bu düzende yaşamak istemiyorlar. Maddi kaynakları elinde tutan bir avuç insanın milyonlara hükmettiği kapitalist düzene karşı direniş dünyanın her yerinde hızla yayılmaktadır.

Gençlik hareketlerini bu açıdan değerlendirmek lâzımdır. Milli kurtuluş savaşlarını bu açıdan değerlendirmek lâzımdır.

İnsanlığı yeni bir aşamağa götürecek olan bu büyük mücadelede Türkiye de geri kalmayacaktır. Haklı, doğru, güzel bir dünyanın özlemini çeken herkesin bu kutsal mücadelede yerini alacağına inanıyoruz ve bundan dolayı sevinçliyiz. TİP, yarına giden yolda öncülük yapıyor. Aydını, işçisi, köylüsü, esnafı, zanaatkârı ve memuru ile tüm emekçiler, özellikle genç emekçiler, yeni düzeni siz kuracaksınız.

1969'da 2 numaralı vatandaş olmaktan kurtulmak için şimdiden kesin adımlar atmalıyız. Ve de atacağız. Yarınlara güvenle, umutla bakıyoruz.

TİP'in Malatya'daki Başarısı

Son seçimlerde 20.918 oy alarak oranı yüzde 17.46'ya yükselten TİP'in başarısının nedenlerini TİP İl Başkanı Mehmet Hayrettin Abacı açıklıyor.

GELECEK HAFTA ANT'TA

12 Haziran'dan 25 Haziran'a..

İşgale katılan öğrencinin not defteri



Damlar... Günlerdir damlara çıkıyorum... Gerçek özgürlüğün tadına damlarda varılıyor. Bundan gizli bir zevk duyuyorum...

Ragıp ZARAKOLU
(İktisat Fakültesi Öğrencisi)

12 HAZİRAN ÇARŞAMBA

Hastayım... Sınavlar, sınavlar... Dün birine girdim; şimdi yine savaş hazırlığı... Öğle ajansı: İstanbul Hukuk'unda boykot. Gece, ertesi günün gazeteleri : İşgal! Ve rektörlüğe büyük adımlarla koşanların resimleri, rektörlük odasına doluşanlar, arka kapıdan kaçışanlar... Duramam gayrı!

Kapıda şebeke kontrolu... Üniversite bahçesi : Her yanda bildiriler; topluyorum, yedi tane 2 numaralı bildiri : «Bozuk öğretim düzenine haklı olarak karşı çıkmış bulunuyorsunuz...»

Saat 15'te Hukuk anfisi ağzına kadar dolu ve mikrofonu eline geçiren konuşuyor... Merkez binasının bütün ışıkları yanıyor. Girenler, çıkanlar... Eskiden beri bunaltan bu bina ne kadar dost şimdi! Bütün odalara girip çıkabilir, istediğimizde oturabilir, tartışabiliriz artık...

İktisat'ın durumu üzerine toplantılar sürüp gidiyor... Bilinçli bir kaydırma yapılıyor! Çocukarl patlamayla engellenmiştir; zaman aleyhimize işlemektedir.

Odaların kapıları tüm açık, raflar dolusu kitaplar, sıra sıra.. Açılmışlar... servet bölümünde bir kaydırma yapılıyor. Çocuklar kara cübbeleriyle dolaşıyor koridorlarda. Çay ocaklarından parasız çay içiliyor: Seylan çayı! Her şey karmakarışık; bir sürü sivil polis olduğu söyleniyor aramızda. Hiçbir savunma tedbiri yok. Boykotun bir danışıklı döğüş olduğu, sonradan nitelik değiştirdiği söyleniyor.

13 HAZİRAN PERŞEMBE

söyleniyor. Büyük bir hareket gücü herkesi sarsıyor. Gidip gelmeler, taşlar, sopalar, şişeler... Sonra bir şey olmadığı anlaşılıyor.

Saat 2'de baskına geldikleri

Sabah pankartlar yazıldı; bildiriler baskıda... Saptanan isteklerin tartışması için toplantı ve İktisat Dekanlığı'nın işgali! Hemen hepimiz, ilk defa girdiğimiz yerlerde dolaşıyoruz. Koltuklar, kanapeler, masalar bizimdir artık...

İktisat İşgal Komitesi adına gazete ve ajanslara telefon ediliyor. Saat 14'te basın toplantısı

Marşlar ve türkülerle rektörlüğe yürüyoruz. Ve Ataol :

«Bir gün seviştim, yürüyüşe
katıldım sonra
Yorgunum, bahar geldi, silah
kulanmayı öğrenmeliyim bu yaz
Kitaplar birikiyor, saçlarım
uzuyor, her yerde gümbür
gümbür
bir telaş
Gencim daha, dünyayı görmek
istiyorum, öpüşmek ne güzel,
düşünmek ne güzel,
bir gün mutlaka yeneceğiz!»

Daktilolar durmadan işliyor; bildiriler mumlu kâğıda geçiyor; sonra teksir makinesine... Ve dağıtım.

Basın toplantısında, amacın kolay sınıf geçmek değil, eğitim düzenini kökten değiştirmek olduğu açıklanıyor. Tıp, Ecza, Dişçilik, Edebiyat ve Fen Fakültesi'nin boykota katıldığı haberleri...

Artık bir düzen sağlanmaktadır, görevliler için kartlar dağıtılmaktadır.

Gece saz ve türküler : Köroğlu, Kocabey, «Bilmem şu feleğin bende nesi var.» Karadeniz oyunları ve türküleri; tutkulu, hırçın... Bir dekan odasının ilk defa duyduğu, gördüğü şeyler... Gece koltukta uyku... Ankara Hukuk'a telefon... Çayocağında görev...

14 HAZİRAN CUMA

Hukuk - İktisat - Tıp İcra Konseyi kuruldu ve ilk bildiri yayınlandı : Halka dönük eğitim...

Dolaşan söylentilere göre, Ankara'dan 200 sivil polis getirilmiş... İçerde polis sanılan bir çok kişi yaralandı. Biri teksir odasında dikte edilen bildirileri daktilo ediyormuş. Edebiyat'tan gelen haberler : Sarı boykot komitesi öğrencileri dışarı atıp yönetim kurulu ile masaya oturmuş... Bizim kapılarda sıkı bir kontrol. Edebiyat'ta orta bahçede bekleşen öğrenciler. İçerdekilerin saldırısı, taşlar, panik .. Öğrenciler caddede. Trafik durmuş. Yukarıdan yağan taşlar, bağırmalar, yaralanmalar.. Arka bahçede camların inişi ve içeri giriş... Sarı boykotçuların linçten güçlükle kurtuluşu... İçeri giriş bir cam aralığından. Her yan cam kırığı... Orta bahçenin çevresindeki camlar panolarla çevrilmiş. Her katta faşistlerin yaptığı taş yığınağı... Dekanın odasında ilk oturum yapılıyor. Örgütlenme, görev dağıtımı çabaları...

Edebiyat'ta çatışmalar devam ederken İktisat'ta haber üstüne haber geliyor. Bir kişinin öldüğü, faşistlerin kazandığı, İspir'in linç edildiği v.b. Heyecan içinde bekliyoruz...

15 HAZİRAN CUMARTESİ

Saat 00.45.. Savunma hazırlıkları 2.10... Rektörlük penceresinden Eczacılığa bakıyoruz. İleride park etmiş, siyah, ışıkları sönük bir araba... Soruyoruz; Birinci Şube memurları. Görev alıyorum. İki saat bakırcılar kapısında nöbet! Kapının burçlarında çocuklar, bir Orta Çağ havası veriyorlar. Gece yarısı gene haber verildi: Faşistler geliyor.. Elde sopalar, herkes koşuşuyor merkez binada. Bağıranlar, bir şey anlatmağa çalışanlar; kalabalık dışarı uğruyor. Heykelin meşaleleri ve kulenin mavi ışığı yanıyor... Aşağıdan etrafa «dağılın» diye sesleniyorlar. Bahçe duvarlara doğru taranıyor. Sonuç: Tatbikat!..

Öğleden sonra Dekanlık'ta folklor.. Bahçede davul zurna çalıyor ve hoparlörlerde : Edita Piaff...

16.30... Giriş kapısında görev. Şüphelilerin izlenmesi... Yozlaşmış örgütlerin hareketi ele geçirme çabaları...

Bu gece film gösterisi var. İtal

MiMOĞLU iLE AKŞiT'E BiRKAÇ SÖZ

Açık mektuplarınıza karşılık vermekte geciktiğim için özür dilerim, grevler yüzünden «Türk Solu» nun iki sayısını birden okudum. Hemen açıklayayım. «Neden TİP» te söylediklerimi doğrulamak için elinizden geldiğini yapmışsınız. Ne çâre, kötüleme yöntemleriniz, hiç mi hiç değişmemiş, 30 yıldan beri! Umut dünyası, öyle sanmıştım ki, zaman zaman, yer yer, memleket memleket devrilen bu cadı kazanlarının yurdumuz dışındaki görüntüsü, çirkinliği ile, faciaları ile sizi uyarmış, bir otokritik çabasına girişmenin zorunluğunu sizlere duyurmuş olacaktı. Ne gezer, can çıkar huy çıkmaz, demek ki aynı noktada takılıp kalmışsınız. Mimoğlu ve de Akşit, demek ki bir zamanlar polisin de tuzu biberi ile kaynatılan aştan, kavanoz kavanoz konserveler yapmış, yani müşterilere tekrar sunmak umudu ile bunca yıl bekletmişsiniz. Yalnız bu alandadır ki ileriyi düşünmekten geri kalmadınız..

Kendimi savunmak gereğini duymuyorum ama, Mimoğlu kardeşim, bana Nâzım'ı anlama ve sevme dersi vermeğe kalkışmanız biraz gülünç kaçmıyor mu? Bizim kuşaktan bütün toplumcuların bildiği ve sizlerin, sizin «saygıdeğerlerin» uydurduğu, komik martavalı hatırlatmam gerekecek : Bir süre, -yalanın sürebildiği kadar- koca Nâzım'ın poliste «masa şefi» olduğunu esrarengiz tavırlar, yarım ağızlar, bilgiç alçak sesler ve yüksek kaşlarla iddiâ etmediniz mi? Bu hikâyelerin doğruluğuna bir sâniye inanmaksızın, dosta düşmana duyurmaya gayret etmediniz mi? Nâzım'la gülmekten katıla katıla konuştuğumuz bu dehşetengiz oyunlarınız bizlere zarar vermedi ama, bence sizleri küçülttü. Bu sosyalist ahlâk yoksulluğunu sizden genç olan kuşağa da tek tük bulaştırdınız. Örnek mi? Hapiste yatmadığım nedeni ile Akşit'in sıçratmak istediği çamurlar.

Hapiste yatmadığım için bir kompleks duymuyorum doğrusu. Gerekirse hapiste gururla yatılır elbet, ama toplumcu olmak için illa kodese tıkılmak da şart değil hani. Kilitli kapılar dışında yapılacak işler bulunabilir tek tük.

Nâzım'ı yalnız hapiste yattığı için değil, hapiste olmasına rağmen yaratıcılığını yücelttiği için seviyor, sayıyorum, Kemal Tâhir'i, Aziz Nesin'i, A. Kadir'i ve daha nicelerini de öyle...

Hapiste yatanları karaladığım iddiası düpedüz uydurma; açık seçik olarak şu satırları yazmadım mı? «Türkiyede provokasyonlar tarihi yazılacak olsa görülecektir ki, en çok kullanılan yöntemlerden biri, sosyalistleri düzme ithamlarla tutuklamak olmuştur.»

1952 yıllarında içerde olup bitenler sadece Akşit'in anlattıklarından mı ibaret? O sırada gazeteler hapishane içinde yakalanan mektuplaşmalardan bahsetmişlerdi, bunların aslı faslı yok mu? Geçmişin, bu aydınlanması gereken çapraşık sorunlarını, geleceğin genç araştırıcıları bir gün elbette çözümleyeceklerdir. Sosyalist eylem ahlâkının unutulduğu günlerin tarihini yazarken, ak'la kara'yı ayıracak olan bu bilginler, gün olacak şaşkına dönecek, belki bu yolda saçları ağaracaktır. Belki 10, belki 20 yıl sonra rastlantıdan gözlerine ilişecek olursa bu satırlar, diyeceğim odur ki onlara, bizler âdeta sosyalist düşüncenin mağara devrini yaşadık. Sosyalizme inandık ama, davranışta kimimiz çok gerilerden gelme acaip saldırganlık içgüdüleri ile düşmana değil arkadaşlara saldırmayı mârifet sayıyordu..

Mimoğlu ile Akşit'e göre yaşlı sosyalistlere karşı saygısızlık ediyorum. Tutumum açık : Bu yaşlı kişilerin, yoksulluk ve ezgiler içinde düşüncelerine gösterdikleri bağlılığa karşı saygım vardır, hele Mimoğlu'nun dediği gibi, yarı yolda teslim bayrağını çeken» lerden, bence de bin kat yeğdir onlar. Ama eylemde sosyalist ahlâka ve arkadaşlarına karşı işledikleri politik ağır suçlara karşı hiç mi hiç saygım yok.

Bu satırları yazarken dileğim eski defterleri karıştırmak değil; istediğim, eski günlerden gelme bulaşıcı hastalıkları genç kuşaklara sıçratma denemelerine engel olmaktan ibaret. Tepen eski hastalık önünde susmak olmaz. Diyorum ki yepyeni koşullar ve eylemler içinde bulunan genç kuşağa, TİP'in saflarında savaşırken, sizi memleket gerçeklerine dayanan somut eyleminizden şatafatlı sözlerle çelmek isteyenlere kulakasmayın.

İşte bakın, Mimoğlu ile Akşit'e göre TİP'liler : «ilgili makamların izni ile sosyalizm yapmaktan rahatlık duyan» kişilermiş...

Siz TİP'lilerin «rahatlığı» o kerteyi buluyor ki, yıllardan beri taşlanıyor, yerde sürükleniyor, tutuklanıyor, sopalanıyorsunuz ama, saygıdeğerlere göre, baştan kara etme uzmanlarına göre, ağızlarınızla kuş tutsanız boş. Zâhir mecliste TİP'e yöneltilen saldırılar da birer şakadan ibâret. Emperyalistlerin, kompradorların ve ağaların akıl almaz çapta yüklenmeleri «rahat» etmeniz içindir, bütün bunlar, kimi «solcu» nun yüzünde, iğreti bir sırıtıştan başka bir yankı uyandırmıyor. Bre insaf!

Mimoğlu ile Akşit, size bir sözüm daha var : Yamacınızda birdenbire beliren kimi yeni dostlara karşı uyanık olun. Eskiden solculara falaka çekerlerdi, onları hapsederlerdi, sürerlerdi, şimdi ise pek de iltifat ediyorlar, sebebini hiç düşündünüz mü? Kimi belirtiler, TİP'i yıkma umudu ile sizinle işbirliğine giriştiklerini düşünmeme yol açıyor. Belki hepsi öyle değildir, içtenlikle sosyalizme giden yolda yardımcı olmak dileğindeler, eğer öyle ise, anlaşılması zor olan şey, TİP'e karşı tutumlarıdır.

Benden söylemesi : gözünüz kararıp Türkiye'nin biricik sosyalist örgütünün bütünlüğüne saldırırken dikkatli olun, geçmişteki ağır yanılmaları tekrarlarsanız, bu kadarı fazla.

Abidin DİNO



Kapıları öğrenciler tutmuş... Sadece şebekesini gösteren içeri girebiliyor... İstanbul Üniversitesi muhkem bir kale gibi...

POLİTİKA VE ÖTESİ

Mehmed Kemal

İKİ YENİ İNSAN

Toplumumuz iki yeni insanı beraberinde götürüyor. Bunların ikisi de yeni insandır. Yeni bilgilere karşı algıları var. Birisi çağını yaşıyor, öteki çağının ileriye giden düşüncesine karşı çıkıyor. Çağının her an değişen niteliklerini inkâr ediyor. Çağımız her gün kendini yenilemektedir. Çağımızın yeni iki insanından biri kuracaktır ülkemizi... Biri kurulu düzen dursun diyecektir. Biri kurulu düzeni değiştirelim, diyecektir. İkisi de bu işlerin Anayasa çerçevesinde olacaktır. Üst yapıda bunun adı hukuk düzenidir. Bu hukukun içinde ne kadar sömürü varsa ve kitabına uyduruluyorsa, birinci yeni insan da bundan ne kadar yararlanıyorsa, bu düzen değişmesin, istiyecektir. Öteki sömürüye karşıysa, sömürünün dünyamızda değişmesini görüyorsa, düzenin değişmesinden yana olacaktır. Adı, «ortanın solu», Millet Parti'si veya gerçek görüntüsü ile sosyalizm olsun. Düzenin değişmesini istiyeceklerdir.

İki yeni insan da her şeyi görüyor ve biliyor. Biri eğriden yanadır, biri doğrudan... Bilmeyenin halk olduğu sanılıyor.

Oysa halk da somut olarak bazı işlerin farkındadır. Farkında olmasa AP ye oy verir mi? AP ye oy vermesi, eline bir şeyler geçer gibi görünmesindendir. Yol mu, yapılıyor; belliyor. Okul mu, hız verecekler, yapacaklar. İş mi, yeniden iş alanları açacaklar, büyük pastanın bir kırıntısına razı olacak. Müteahhitler aslan payını alacaklar, onun gündeliği de 10 liradan 15 liraya çıkacaktır.

«— Ben, diyecek öteki, ben... Senin ücretini yükselten değil miyim?»

«— Evet sensin!..»

«— Ver bana oyunu!..»

«— Al, anamın ak sütü gibi helâl olsun.»

Alacak oyu verecek kırıntıyı.

Oysa, kırıntıyla bu işin uzun sürmiyeceğini, iki yeni insandan ikisi de biliyor. Bildiği içindir ki, bazı şeylerin konuşulmasını, söylenmesini istemiyor. İktisadi eleştirmeye karşı duruyor. Onun işe karıştırılmasına razı olmuyor.

Sadece biz değil, ötekiler de dayanıyor. İkimiz de dayanıyoruz. İki yeni insanın da işi zor. Doğrunun eğriye savaşmasıdır bu!. Karanlıkla aydınlığın, mutsuzlukla mutluluğun savaşması......

Ülkemiz bağımlı mı, değil mi? Bu tartışılır mı artık. Bakın ki, tartışılıyor. Kıbrıs'a çıkalım dedik, bıraktılar mı? Bırakmadılar. Ama, iktidarın başı bunu ulusumuza hakaret telâkki etmektedir. Bağımsız olduğumuzu söylemektedir. Oysa ikili anlaşmalar, üsler, içimize giren Amerikalıların envanteri elinin altındadır. Üs yok tesis var, derken bunu bilmiyor muydu? Johnson'la resim çektirir, seçim kampanyasında kullanırken farkında değil miydi? Sovyet Rusya ile ticarete girişirken, günü kurtarmak çabasında olduğunu unutur mu sanıyorsunuz? Halkın geriden bir süre geleceğinin hesabı içinde iki yeni insandan birisi... Öteki de, yeni insan da halkı uyarmaya çalışıyor. Nice yılda uyanır bu halk? Nice yılda bilir bunu?.. Bu bir sabır işidir. İki yeni insan da pirinç üzerine yazı yazmaktadır. Pirinç tanesi kimin işine yarayacaktır? İkisi de gününü ve saatini biliyor. Biri gününü gün etmektedir. Öteki çile doldurmaktadır. Tarihi gelişim, ne kadar hızlanır. Biri geciktirir, öteki ivedilik verir. Bunun satırbaşlarını yazıyoruz.

Bu iki yeni insan bugün de karşı karşıyadır. Yarın da karşı karşıya gelecektir. İkisi de bu toplum üstünde düşüncelerini söylemektedir. Birinin aldatmacaya tarih içinde ihtiyacı yoktur. Ötekinin besini tarih içinde aldatmacadır.

Kapitalizmle sosyalizmin açıklaması zor değildir. İnsan bir değer yaratır. Bir değer yaratırken, bunun birazı ücret diye, yaratana verilir. Birazını değerin yaratılmasında aracı olan alır. Birazı da artar. Buna artık değer, denir. Bütün mesele bu artık değerin kimin tarafından, kimin yararına kullanılacağındadır. Kapitalizmin en gelişmiş ülkesi olan Amerikada bu artık değeri Rockfeller ve benzerleri kullanır. Sosyalist ülkelerde de halk kullanır. Bunu anlatmak şimdilik halkımız için zordur. İki yeni insan bu (artık değer) in kimin tarafından kullanılacağı üzerinde tartışıyor, döğüşüyor, yolunu, yordamını anlatmaya çalışıyor.

İktidarın başı kısa sürede kendi zengin olurken de, başkalarını zengin ederken bunu biliyor. İktidarın başı da çağımızın bir yanlı yeni insanlarından biridir. Karşısındaki bizler de yeni insandan yanayız. İki yeni insanın savaşmasını verirken bunları ortaya koyuyoruz. Bilen okuyan, işlere karışan iki yeni insandan yönünü, yöresini yanını belli etmesini istiyoruz. Biz çoğaldıkça onları yeneceğiz. Onlar artık değerden yararlandıkları sürece bizi yener görüneceklerdir. Sanırım mesele burda bu kadar da basit!

---

ya'da bir sinema okulunun işgali ve işgal süresince istediğince eğitim yapma... Ayrıca iki canlı resim filmi. Makinalarla insan ilişkisi, insanın üstünlüğü... Arada bir arkadaş çıkıyor : Volkan ve Aslan Grubu da görev başına... Elde sopalar, anfiden aşağı... Önden geçiyorlar. salon alkıştan inliyor...

Filmden sonra görev!

16 HAZİRAN PAZAR

Bugün pazar... Günlerdir üniversite bahçesinde kaynaşan, devamlı gidip gelen kalabalık azaldı artık. Günlerdir eve gitmiyorum. Param bitti borca geçtik. Bugün lokantada da yemek yok.. Akşam üzeri film getirmekle görevliyim. Dünkü filmler ve bir de Bursa üstüne.. Teyp peşinde merdivenleri defalarca inip çıkıyorum. Merkez bina ile anfilerin bulunduğu binaların elektriği farklı. Bir teypi yakıyoruz. Arada Rahmi çıkıyor. Türküler, salonun güçlü sesiyle beraber : Balta!

Bu eylemden sağlam bir öğrenci örgütüne geçebilsek... Giritli en fazla 15 gün dayanırlar, demiş... Dikmen, sularını keselim, demiş... TRT'nin durumu malûm...

17 HAZİRAN PAZARTESİ

03.00... Merkez bina kapısında görevliyim. Bir kalabalık. Kapıyı açıyorum. Gözüme Ufuk çarpıyor. Bir an bocalıyorum. Sonra bizim çocukları görüyorum. Bir saldırı olasılığına karşı güvenlik tedbirleri alınıyor. Bir arkadaş polis sanıldı, sonra olmadığı anlaşıldı.

Sabah gün ışırken eve gidiyorum. Yatakta uyku.

... Fakülteler arası konsey oluşmakta ve başkanlık için durmadan seçim yapılmakta... Sonuç : İki Başkan...

Teknik Üniversite'nin işgal ve boykot haberi. Hepimize daha bir güç kazandırıyor. Akşam üzeri Bozkurt'un yaralandığı haberi... Bir sürü söylenti.

Bu gece film oynuyor. Biri çıkıyor: MTTB'liler Beyazıt'ta afiş asıyorlar! Bütün salon bir anda boşalıyor. Boykotun filme alınması teklifi. Bunun için Konsey toplantısına katılıyorum. Feci bir bürokrasi... Kemal, Dutschke'ye özenmiş herhalde, «50 bin lira verin konseye, film çekilsin» diyor...

18 HAZİRAN SALI

Sabah Fen Fakültesi'ni ziyaret... Müthiş... Kapılara elektrik... Bir radar sistemi ve başında bir kişi... Bizde ise millet sopaları omuzunda rap rap yürüyor... İki tarafın da hazırlıkları..

Senato 23'üne değin süre verdi. Verilen tavizler, yalnız yönetmelik üstüne... Sultanın kırılmaması ve düzenin değişmemesi uğruna... Sistemin daha da dejenere olmasına razılar. Reform tasarısı hazır, dizgiye götürülüyor. Hoparlörler, Üniversite bahçesine devamlı müzik, yurtların, kuruluşların, derneklerin destek bildirilerini yayıyor... Haber bültenlerinde herkes putlaşıyor. Bütün dikkatiyle dinleyen bir bahçe dolusu insan...

19 HAZİRAN ÇARŞAMBA

Zaman kavramı kayboldu artık. Günlerdir koltukların, halıların, sandalyelerin üzerinde yarım yamalak uyuyor, kapılarda nöbet tutuyor, bahçede devriye geziyoruz. Günler artık bir devamlılık kazandı. Sınavların ekime bırakılması tehdidi blöf sayılıyor. Çocuklar, biraz da onlar toplansın, diyor, kahve köşelerinde... Her şeyleri var, suları kesilmez, buzdolapları ağzına değin dolu, raflarında açılmamış kitapları ve koltuklar... İnsan oturdu mu gevşiyor, hareket kabiliyetini kaybediyor.

Olgunlaşma'nın bildirisi okunuyor, sömürüye karşı yazılmış çok iyi bir bildiri...

20 HAZİRAN PERŞEMBE

Damlar... Günlerdir damlara çıkıyorum. Gerçek özgürlüğün tadına damlarda varılıyor. Kenarlarda dolaşırken başım dönüyor. Bundan gizli bir zevk duyuyorum. Dün gece hiç uyumadım. Sabah Süleymaniye kapısında nöbet... Güneş bir sıcak... Çıkarıyorum üstümdekileri, uyuyakalıyorum. Başkaları geliyor göreve. Hasan'la çimlere uzanıyoruz, en sonunda damda karar kılıyoruz...

İlk iki forma baskıdan geldi ve rektöre genel istekler verildi. Senato, sendikanın arabuluculuğunu reddetti. Robert Kolej'in bildirisi bahçede alkışlarla karşılandı. Diğer bildiri ve haberler ya alkışla, ya «yuh» la karşılanıyor... Ve lâf atmalar...

21 HAZİRAN CUMA

Artık herkeste bir yatılı okul havası... Telefonlar devamlı işliyor... Herkes birbirini işletiyor. İsimler takılıyor: Muhtar Deniz, Düdük Fuat, Hortum Burhan, Film Necmi... Ve sınıfsız, kaynaşmış bir kütle değiliz. Eylemin bütünlüğünü bozmayan bölümler, bölgecilik hâlâ yenilemedi.. Taktik, strateji anlaşmazlıkları... Gece öğretim üyelerinin gelişi, karşılıklı nabız yoklaması. «Haklısınız çocuklar, haklısınız çocuklar...» Gündüz de asistanlar toplantısı. Onların da, doçentlerin de sultaya karşı bizimle bir olmaları gerek...

Matbaadan kitapları taşıdık, kollarım koptu. Kitapların makinada katlanışını seyretmek hayranlık uyandırıyor... Ve işçilerin otomatlaşmışlığı...

Radyoda açıkoturum, Toygun'un çok iyi konuşması... Neden mi işgal? Yıllardır boykotlar yapılır, dilekçeler, teklifler verilir ve öğrenci devamlı uyutulur...

22 HAZİRAN CUMARTESİ

Bugün ilk defa okuldan uzun süre ayrılarak denize gittim arkadaşlarla. Güneş, Boğaz ve su dinlendiriyor insanı... Senato ile anlaşıldığı söyleniyor. Ancak Egeli'nin belirsiz beyanı ve işgale devam kararı Konsey'de alınırken sürekli olarak duyulan patlamalar... İlk günlerde hep baskın beklerdik, ama bir şey olmadı. Keşke gelseler, diyoruz.

23 HAZİRAN PAZAR

Sürülen yeni şartlar reddolundu. Çocuklar sıralar halinde marşlar söyleyerek iki gündür dolaşıyor bahçede.. Sopalar omuzda... Ayrıca İktisat'lılar bir moral grupu kurdu. Geceleri bahçede dolaşan tabanın bütün korkusu, hareketin satılması... Onun için Konsey'i sürekli baskı altında tutuyor...

24 HAZİRAN PAZARTESİ

Üniversite bahçesinde kalabalık kalabalık... Nâzım'ı anımsayış :

Kapı başında elinde sopa bekle
nöbet
boykot boykot boykot
24 saatte 24 saat boykot
boykot
Konsey, Senato, tasarı, basın
boykot, boykot, boykot...;

Saat 15... Senato kararı Üniversitenin kapatılması... Herkeste garip bir rahatlama... Deniz havuzun kenarında «Yataklarınızı buraya taşıyın, deniz görür. Çamlarda hiç kamp yapmadık. İşte üniversite bahçesi...» diyor. Sopalar çatılmış... Polis gelirse çok şiddetli bir döğüşe hazır herkes... Konsey kararı : İşgale devam...

25 HAZİRAN SALI

Rektör'ün blöfü yenildi. Ve muhatap olarak alınma sağlanlaştı. Radyoda Egeli : Yanlış anlama olmuştu... Herkeste bir rahatlama...

Konsey kararı : İşgalin kalkması...

Günlerdir bahçede çalan davul zurnanın uğultusu ve halay çekenlerin görüntüsü kafamın içinde... Ve her sabah bazen eşsiz olan güneşin doğuşları... Sabahın serinliği ve sessizliği... Sabah erkenden işlemeye başlayan tezgâhlar...

Emekçilerin uyanışı!

Akdenizde Sovyet filosu ve NATO

Hüseyin BAŞ

NATO Bakanlar Kurulu'nun yıllık **«ilkbahar»** konferansı, geçen haftanın başında Atlantiğin ne tarafına düştüğünü pek az kimsenin kestirdiği İzlanda'nın başkenti Reykjavik'te toplandı. Dünya barışı ve demokrasi yolunda harcadığı çabalarla ün yapan Birleşik Amerika ve NATO'lu müttefikleri, tıpkı dünyanın öteki başkentlerinde olduğu gibi, burada da halkın büyük sevgi gösterilerine mazhar oldular: Binlerce İzlanda'lı, **«Silahlı bir tek askerin barınmadığı adalarına NATO aracılığıyla çöreklenerek büyük bir askeri tesise sahip çıkan»** Amerika'yı ve NATO'yu tel'in etmekte öteki **«tesiszede»** ülkelerden aşağı kalmadılar.



ÇAĞLAYANGİL
— Tereciye tere —

Dışişleri Bakanı Çağlayangil'in NATO'lu büyüklerimize **«tereciye tere»** misali, çeşitli dünya meseleleri hakkındaki görüşlerimizi açıklaması, bir yana bırakılırsa, gözlemciler, Konsey'in bu toplantısında, öyle fazla önemli ve dişe dokunur sorunların tartışılmayacağında müttefik.

Büyük patronun dışta Vietnam Meselesi, içte seçmenler ve karaderili meselesiyle kuyruğu kısık, NATO'nun belalısı General'in durumu, her şeye rağmen, parlak değil.. Wilson'ın başı da şimdi, parası gibi, dertte... Batı Almanya'nın «nükleer silahların yayılmasını engelleyen» son anlaşmaların yarattığı küskünlükle Berlin'de Doğu ve Batı Alman otoriteleri arasında patlak veren vize meselesini büyütüp uluslararası bir krize zemin hazırlaması ve böylece NATO'lu müttefiklerinin başına yeni çoraplar örmesi, uzak bir ihtimal olarak görünmektedir.

Bunun dışında, gündemde yer alan NATO'nun reorganizasyonu, Doğu ülkeleriyle ilişkilerin geliştirilmesi, Ortadoğu, Akdeniz'deki Sovyet Donanması gibi meselelerin bu toplantıda büyük tartışmalara yol açması ve hele bu konuda **«olay»** yaratacak nitelikte **«kararlara»** varılması beklenmemektedir.

Bununla birlikte, ileride daha geniş bir biçimde üzerinde durmak kaydıyla Sovyet Donanması'nın Akdeniz'de günden güne artan ve bugün NATO'lu müttefikleri iyiden iyiye tedirgin eden varlığına, kısa da olsa, değinmekte yarar var.

Akdeniz, **«dünya denizleri»** toplam yüzölçümünün sadece yüzde 1'ini teşkil etmesine rağmen, gerek Güney Avrupa ve Kuzey Afrika gibi yakın bölgeler, gerekse de Atlantik, Avrupa, Ortadoğu, Hint Okyanusu ve Afrika gibi geniş bölgeler arasındaki konumu bakımından stratejik alanda büyük önem taşımaktadır.

Öte yandan, Akdeniz, Süveyş ile birlikte denizyolu bakımından dünyada ikincidir. Akdeniz limanlarında sürekli olarak her an barınan ticaret gemilerinin sayısı 500'ü aşkındır. Yine 800 kadar gemi de, her an açık denizde hareket halindedir. Bu, Akdeniz'in deniz ticaretinde de önemli bir yeri olduğunu göstermektedir. Bununla birlikte, Akdeniz, asıl, İkinci Dünya Savaşı'ndan sonra emperyalizmin öncülüğünü alan Amerika'nın, sömürü bölgelerini çevreleyen denizlerde de boy göstermesiyle önem kazanmıştır. Sömürü ve çıkar bölgelerinin korunmasını öngören **«Esnek karşı koyma»** taktiğinin kabulünden sonra büyük çıkar bölgelerinin kilit noktasında bulunan Akdeniz, Anglo—Amerikan emperyalizmi için daha da hayati bir duruma gelmiştir.

Birleşik Devletler, Akdeniz'de ikili anlaşmalar ve NATO aracılığıyla elde ettiği askeri üsleri ve Altıncı Filosu ile yirmi yıldır güçlü bir biçimde koi gezmektedir.

İngiltere'nin Süveyş'in doğusundaki çıkar bölgelerinin korunmasında da önemli rolü olan Akdeniz'deki Amerikan varlığının uzun bir süre çeşitli paktlar ve ikili anlaşmalarla ustaca gizlenen gerçek hedefleri, İsrail'in son saldırısıyla, bütünüyle ortaya çıkmış ve İsrail'in bu saldırıya Altıncı Filo'dan aldığı güvenle giriştiği sonradan, olayların da gelişmesiyle kesinlikle anlaşılmıştır.



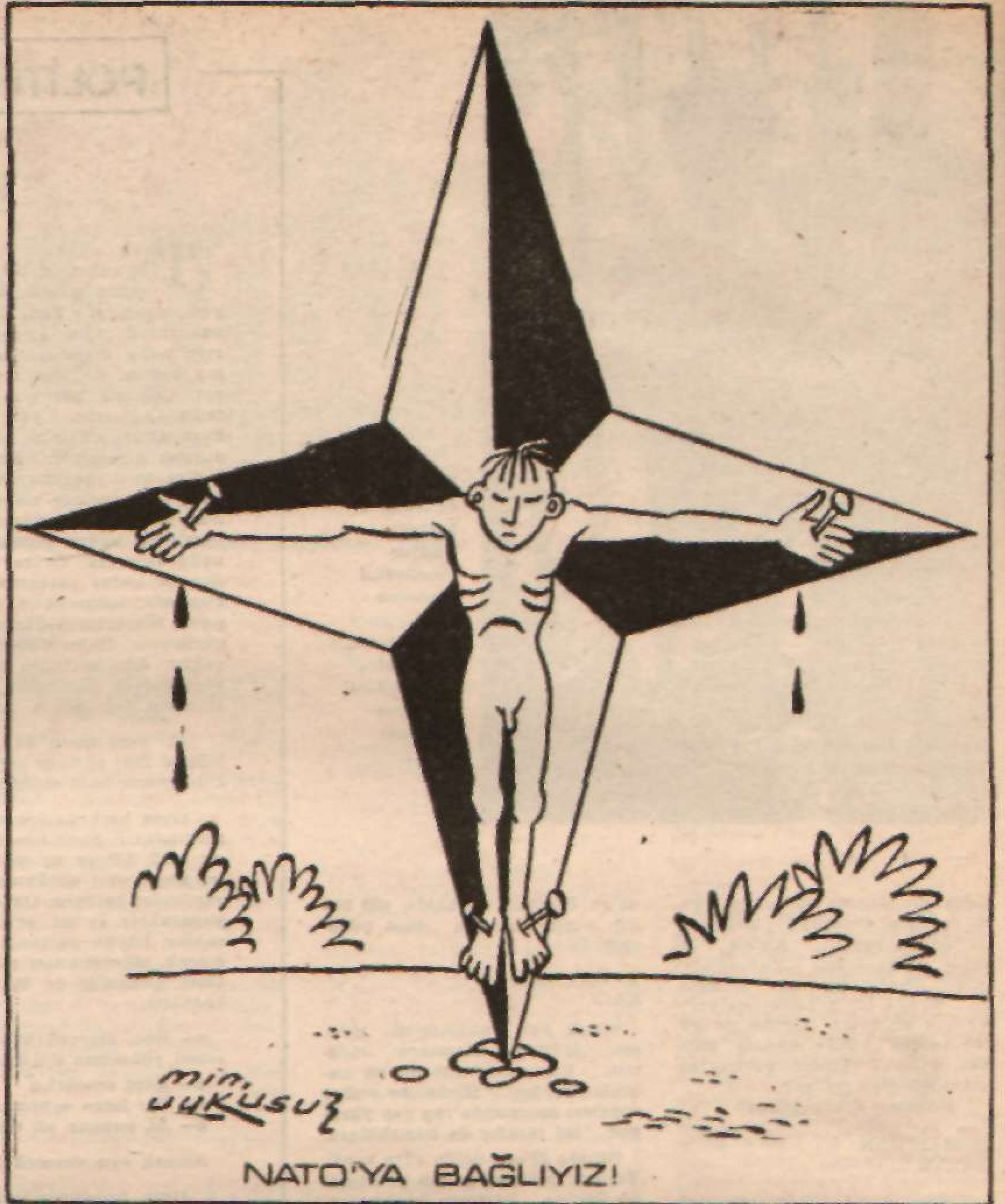
İsrail'in Anglo - Amerikan emperyalizminin hedefleri doğrultusunda meydanı boş bularak ilerici Arap ülkelerine saldırısının sonuçları itibariyle Arap dünyasında yarattığı güvensizlik ve İsrail'in savaş çılgınlarının yeni maceralara yönelme eğilimleri, bölgede zorunlu olarak bir denge kurulmasını gerektirmiştir. Nitekim, Sovyet donanmasının Altıncı Filo'yu bir gölge gibi izlemesi ve Akdeniz'de Sovyet varlığı İsrail saldırısının ilk günlerinden itibaren söz konusu olmuştur. Bugün ise Akdeniz'deki Sovyet varlığı, NATO'nun bellibaşlı endişeleri arasına girmiş ve Amerika dümensuyundaki sadık müttefikleri aracılığıyla şimdiden Akdeniz'de Sovyet tehdidi yaygarasını koparmaya başlamıştır.

Oysa, Sovyet donanmasının Akdeniz'de görünmesini temin eden davetiyeyi, Sovyetlere, bizzat Amerika'nın bu bölgede uluorta jandarmalık yapması ve bütün bölgenin güvenliğini tehlikeye atması sağlamıştır.

Şimdi ise, Akdeniz'de denge mevcuttur. Bu denge, hiç değilse, Amerika eskisi gibi rahatlıkla jandarmalık görevini yapamayacak yada onun adına bu göreve heveslenenler **«sırtlarını dayayacak»** eski destekleri yerinde bulamayacaklardır.

Öte yandan, Birleşik Amerika'nın **«Akdeniz'de Sovyet tehdidi»** bahanesini yakın bir gelecekte **«NATO içindeki çatlakların tamirinde»** kullanması ve yine NATO aracılığıyla Kıbrıs v.s. gibi askıda kalan üsler meselesini halletmeye bakması son derece muhtemeldir. Buna Amerika'nın Altıncı Filo'yu NATO kisvesi içine sokmayı amaçlayan eski projesini de bu arada gerçekleştirmek isteyeceği ihtimalinin de eklenmesi yerinde olacaktır.

Akdeniz'in yakın bir gelecekte bölge açısından olduğu gibi dünya politikası açısından da önemli olaylara ve gelişmelere sahne olacağını şimdiden söylemek mümkündür. Akdeniz'de kıyısı olan ve bölge güvenliğinin ulusal güvenliği ile yakından ilişkisi bulunan Türkiye'nin, bu gelişmeleri iyi izlemesi ve Akdeniz'deki yeni durumu sağlıklı bir biçimde değerlendirmesi zorunludur.



FRANSA'DA SEÇİMLERİN İLK TURU

Fransa'dan **«İkinci Büyük İhtilal»**in atmosferi ve kalıntıları ortadan kalkmadan aceleyle yapılan seçimlerin ilk turu, sonuçları itibariyle, oylamada **«ihtilalin doğal uzantısını»** bekleyenleri oldukça şaşırtmış bulunmaktadır.

Gerçi ilk turun sonuçları seçimlerin ikinci turda nasıl bir gelişme izleyeceği hakkında kesin bir belirti olarak görünmemektedir. Nitekim, hatırlarda olduğu gibi, 1967 seçimlerinde de ilk tur, sol cephenin, ikinci turda çok kimsenin «patlama» olarak nitelendirdiği zaferinin habercisi olmaktan uzak kalmıştı. Bununla birlikte, sol cephenin özünü teşkil eden iki büyük kuruluşun, Komünist Partisi ile Sol Federasyonun ilk turda bazı gerilemeler kaydetmeleri, buna karşılık, Gaullist'lerin geçerli şartlar ve ortam düşünüldüğünde kayıplara uğraması yerine net bir biçimde varlığını korumayı başarmasına rağmen, muhalefet cephesinin ikinci turda, 1967 seçimlerindeki türden bir patlamayla şaşırtıcı sürprizler yaratması uzak bir ihtimal olarak belirmektedir. Genel kanı, muhalefet cephesinin, iki tur arasındaki zamandan yararlanarak ve özellikle birinci turun deneyinin de yardımıyla cepheyi



GENERAL DE GAULLE SEÇMENLERİ ARASINDA
— Zorlama zafer temeldeki sorunları çözebilecek mi? —

güçlendirerek hiç değilse kaybedileni yeniden elde edeceği merkezindedir.

Öte yandan, Gaullist'lerin seçimden kârlı çıkmalarının, Fransa'da hiçbir meseleyi çözümleyemeyeceği hakkındaki kanı da, içte ve dışta çok sayıda gözlemci tarafından paylaşılmaktadır. Ve Gaullist'lerin başarısı, bir çözümyolu olmaktan çok, bunun dışında kalan ve son derece karmaşık etkenlere, giderek bazı temel vehim ve geleneksel korkuların, De Gaulle - Pompidou yönetimince iyi bir propaganda aracı olarak kullanılmış olmasına bağlanmaktadır.

Diğer taraftan, Gaullist yönetimin, **«totaliter komünist rejimi heyulası»** propagandasını etkin ve netice alıcı bir biçimde kullanmalarına, muhalefet cephesinde yer aldıkları halde sürekli baltalayıcı ve bölücü eylemlerde bulunan bazı kuruluşlarla hükümetin **«kışkırtma»** politikasına ramolarak **«şiddet»** yolunu seçen kontrolsuz ve sorumsuz bazı öğrenci gruplarının geniş ölçüde yardımcı oldukları da bugün kesinlikle ortaya çıkmıştır. Gerçi, ülkeyi içinden çıkılmaz bir anarşi tablosu haline getiren, böylece de Pompidou'nun ekmeğine yağ süren sorumsuz ve kontrolsuz davranışları destekleyen yada bunlara sahip çıkan, giderek bunu seçim kampanyasının temeli yapan Birleşmiş Sosyalist Partisi, kendi boyutları içinde ilk turdan başarılı çıkmıştır. Ama, yönetimde ve Fransa'nın geleceğinde hiçbir şekilde ciddi bir ağırlığı olmayan bu başarının, gerçekte **«sol cephe»yi** hatırı sayılır bir biçimde sarstığı, belki de artık olgun bir hale gelen meyvanın koparılmasında başlıca engel olarak rol oynadığı da bir gerçektir. Seçim kampanyasında Komünist Partisi'nin tek başına iktidar istemediğini, partinin sol koalisyonda k e n d i s i n e düşen görevi yükleneceğini her fırsatta belirten, anarşiye ve şiddete karşı davranış ve hareketleriyle **«Gaullist»** propagandayı gölgelemesi, yukarıda sözü edilen nedenlerle **«hedefine»** ulaşamamış ve **«totaliter komünizm ve anarşi»** heyulası propagandası başarılı bir biçimde işlemiştir. Komünist Partisi Sekreteri Waldeck Rochet'nin **«Her barikat sol cepheye binlerce oya mal olmuştur»** demesinin anlamı budur.

Bununla birlikte, başarısızlığın bütün suçunu **«kontrolsüz ve anarşist»** grupçukları istismar eden Birleşmiş Sosyalist Partisi'ne yüklemek de doğru değildir. Başarısızlıkta Sol Federasyon'un Deferre, Felix Gaillard gibi en yüksek politik örgütlerinde sorumluluk alan unsurlarının **«sürekli»** baltalama ve bölme hareketlerinin de büyük payı bulunduğunda şüphe yoktur. Komünist Partisi ile **«ortak bir hükümet»** programını gerçekleştirmeyi engelleyen ve her fırsatta böyle bir ortaklığın **«asla olmayacağını»** söyleyerek ülkede **«halk cephesi»** yönetimine umut bağlayanları **«şüphe»**ye düşüren bu unsurların bu tür zararlı eylemlerinin sol cephede onulmaz yaralar açtığı bir gerçektir. Talihin kötü bir oyunu ile şimdi bu takımın ikinci turda kaderi Komünist Partisi'nin elindedir. Bunlar, ancak Komünist Partisi'nin **«feragatı»** yada **«yardımıyla»** seçilebileceklerdir.

Bir müsbet bin nasihatten yeğdir. Sol cephe, belki şimdi muharebeyi kaybetmiştir. Ama savaş henüz verilmemiştir. Ve hele hiçbir şekilde kaybedilmemiştir.

Sol cephe, bu irdelemenin ışığı ve deneyi ile arasındaki bozguncu ve bölücü unsurları atacak, birliği güçlendirecek, halk yığınları önüne sağlam ve ortak bir programla çıkacaktır. Bunu gerçekleştirmesi halinde ise, **«İkinci Büyük İhtilal»**in doğal uzantısı, yani **«Halk Cephesi iktidarı»** olacaktır.

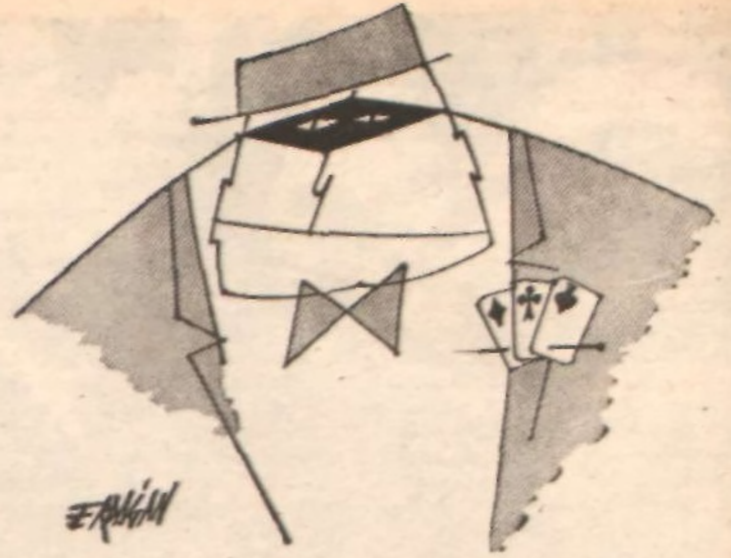
Gaullistler'in zaferine gelince... On yıldır sosyal sorunlar imtihanında çaka çaka başı dönen Pompidou ve onun ardındaki büyük sermayenin önümüzdeki günlerde **«büyük imtihan»**dan başarılı çıkacakları, çok, ama çok şüphelidir.

Fransa'da olup bitenlere bu çerçeve içinde bakmakta ve olayı bu açıdan değerlendirmekte yarar vardır.





DOK, GEMİ-İŞ İŞÇİ PARASINI NASIL YAĞMA EDİYOR?



ORTADA bir söylenti vardı epey zamandan beri... Deniliyordu ki Dok. Gemi-İş Sendikası üyelerinden aidat dışında grev fonu, bina fonu vb. namlar altında ortalama 300'er lira kesmiş ve böylece toplanan 2 milyon civarında bir para sırra kadem basmıştır!

Bu ilginç söylentiyi merak edip araştırdık. Aslında sendikaların birer şirket gibi para ve kâr oyunları içinde oldukları bir gerçekti. 275 sayılı Toplu Sözleşme, Grev ve Lokavt Yasası sendikaları şirketleştiren hükümlerle doluydu. Emekçi ise bilmeden her yıl sendika ağalarınca düzenlenen 24 Mayıs günlerinde bu sendikal ağalık düzenine alkış tutuyordu. Ama düzen mutlaka değişecekti. Kirli çamaşırların pis kokuları yavaş yavaş sendika merkezlerinden dışa doğru yayılmaya başlamıştı.

Dok, Gemi-İş'in Yöneticileri Kim?

Dok. Gemi-İş Sendikası «partilerüstü politika» safsatasının sahibi Türk-İş Konfederasyonu'nun üyesidir. Sendika Başkanı, DP.'nin son milletvekillerinden olup Yassıada'da bir süre yatan Mahmut Yüksel adında biridir. Genel Sekreter Kâzım Yetmişbir, hâlen AP. İstanbul İl Genel Meclisi üyesi ve «meşhur» Türk-İş'in de Haysiyet Divanı üyesidir. Sendikanın Genel Malî Sekreteri'ne gelince... Bu da Nejat Karacagil adında biridir. Hani Türk-İş'in o meşhur Amerikan purolu I. Bölge Temsilcisi... Yani üçü de AP. ve Türk-İş'in militanlarındandır. Ve tersane emekçilerini bu rahatlık içinde sömürmektedirler.

Bu beyler, geçen yıl tutup sendika üyelerinden toplu sözleşme ile sağlanan bir aylık zam farklarını kesmişlerdir. Kesilen paraların yekûnu 2 milyonu aşmaktadır ve üye başına ortalama olarak 300 TL. isabet etmektedir. Sendikanın kurnaz yöneticileri, bu paraları son Genel Kurula sunulan «hesap raporu» nda göstermemişlerdir. Yani para kesilmesine kesilmiş, toplanmasına toplanmıştır ama nereye gittiği belli değildir. Bunun üzerine sendika üyeleri 1.9.1967 tarihinde Denizcilik Bankası TAO. ile Dok, Gemi-İş'i mahkemeye vererek kesilen paraların istirdadını talep etmişlerdir. Yapılan yargılama sonunda İst. 22. Asliye Hukuk Mahkemesi, «274 sayılı kanunun 23. maddesi ile işçi teşekkülüne üye olan işçiden bu teşekkülün ve dolayısıyla işverenin ancak ve ancak aidat namı ile bir meblâğ kesebileceğini, bundan gayri bir ad ve isimle (Sendika fonu gibi) bir parayı kesemeyeceğini âmirdir. Bu haktan gayri bir paranın işçiden kesilmesi ve işçi teşekkülüne verilmesi kanun koyucunun maksadına ve 274 sayılı kanunun ruhuna aykırıdır. Esasen bu görüş Yargıtay 9. Hukuk Dairesinin muhtelif kararlariyle de tasvibe mazhar olmuştur. Bunun aksini iddia eden bir zihniyet ve düşünce hukuken merduttur.» gerekçesi ile, «dâvalıların bilcümle itiraz ve defilerinin reddi ile 1967/1478 sayılı dosyada bulunan listeden ilhamla dâvacıdan kesilen (.....) liranın dâvalılardan müştereken ve müteselsilen alınarak dâvacıya verilmesine...» karar vermiştir.

Bu haklı ve yerinde karar, sendika yöneticilerini tedirgin etmiş, derhal dâvanın temyizi cihetine gitmişlerdir. Denizcilik Bankası TAO. ise kararın temyize mahal bırakmayacak kadar açık olduğu gerekçesi ile üst yargı organına başvurmamıştır. Karar Yargıtayca onaylandığı takdirde sendika tamamen müşkül duruma girecektir. Çünkü şimdi nerede olduğu bilinmeyen 2 milyon, emekçilere tıkır tıkır ödenecek, üstelik işçiler de artık bu sendikadan kopacaklardır. Nitekim daha şimdiden Türkiye Gemi Sanayii İşçileri Sendikası diye bir sendika kurmuş ve örgütlenmeye başlamışlardır.

Sendikanın Diğer Hesapları

Sendikanın son malî raporunda 2,5 milyonluk bir bütçe göze çarpmakta, ancak bunun 800.000 lira kadarı yöneticiler arasında muhtelif namlar altında paylaşıldığı da görülmektedir. Bol yönetici ücretleri, bol dış ve iç seyahat yollukları ve 64 binlik «sair gider»ler ile takviye olunmuştur. Sendikanın işyeri temsilcilerine 500.— TL. aylık verildiği söylenmektedir. Temsilciler sendika tarafından standıklarına göre, herhalde bu paralar «yabancının» eline geçmiş olmamaktadır.

Bu kez sendika 4,5 milyonluk bir tahminî bütçe yapmıştır. «İcabı halinde Genel Yönetim Kurulunu fasıllar arasında para nakli yapmakta yetkili» kıldığı tahminî bütçenin ilginç rakamlarından biri de grevin karşılığında gösterilen 1.000 TL.'dır. Yani sendika gelecek çalışma döneminde bir grev tasarlamakta, ancak bunu 1000 liralık bir yaygarayla kapatacağını tahmin etmektedir.

İşte bu Sarı Sendikacılıktır

Bir sendika, 4,5 milyonluk bir bütçede grev gideri olarak 1000 lira tahmin ediyorsa, o sendika bal gibi sarı sendikacılık yapıyor, demektir. Çünkü 1000 lira ile koca tersane emekçileri greve değil, grev senaryosunun hazırlığı için patron Boğaz'da mütevazi bir yemeğe götürülebilir ancak... Sendikanın paraları Denizcilik Bankası'nın, yani patronun üç ayrı hesabına yatırılmaktadır. Buna göre patron sendikanın malî durumunu inceliklerine değin bilmektedir. Bir patron sendika hesapları ile haşir neşir ise o sendikanın ciddî anlamda grev yapmasına imkân yoktur. Demek oluyor ki sendika ile patron tam bir kaynaşma halindedir ve tersane emekçileri yasalara, uyanmalara rağmen kıskıvrak bağlanmışlardır.

İ.M.A.D. Numaraları

Bu Dok, Gemi-İş adlı sendikanın bir de İhtiyaç Maddeleri Alım, Dağıtım (İMAD) diye bir organizasyonu vardır. Bilindiği gibi bu tip organizasyonlar birtakım oyunlara elverişlidir. Sendika 807.320,42 TL. lik sermaye yatırımı ile (Kasımpaşa, Camialtı, Hasköy, Balat, Tophane) olmak üzere birbirlerine yakın 6 tane mağaza açmıştır. Organizasyon kâr amacı taşımıyormuş. O halde «zarar» amacı taşıdığı anlaşılmaktadır. Nitekim, bu İMAD denilen or- organizasyonun malî bilânço-

Sinema soruşturması

Son yıllarda yabancı sinemadan yararlanmayı bir kopyacılık haline getiren sinemacılara karşı bazı yönetmenler ve sinema yazarları «Ulusal Türk Sineması» kavramını ortaya atmışlardır. Sinema çevrelerinde geniş çapta tartışma konusu olan Ulusal Türk Sineması çevresindeki görüşleri kamuoyuna yansıtmak ve soruna aydınlık getirmek üzere arkadaşımız Attilâ Gökbörü, bir soruşturma düzenlemiştir.

GELECEK HAFTA ANT'TA

Sosyal Sigortalarda

Sosyal Sigortalar Kurumunun Genel Kurulu'nun toplanıp dağılması, artık kör gözler dışındakilere şunu anlatmış olsa yeridir :

İşçiler, devlet yönetimine ağırlıklarını koymazlarsa Arabın dediği gibi sittin sene ve erbain yevm (altmış yıl ve 40 gün) Kurum Genel Kurumu ağlama duvarı olmaktan çıkamayacaktır.

Kurum yönetiminde göstermelik iki sendikacının yer alması, Kurum gelirlerinin yüzde 40 dan fazlasının devlet tahvillerine yatırılmasını önleyememiştir.

İki sendikacının yönetimde azınlıkta kalması, Kurumun gelirlerinin, bir yasa ile İş ve İşçi Bulma Kurumuna muntazaman aktarılmasına engel olmamıştır.

İki sendikacının Kurum yöneticileri arasında azınlıkta kalmakta devam etmesi, Genel Kurulun Kurum Bilânçosunu ibra etmekten alakonmasını ve ibra müessesesinin Meclise devrini önleyememiştir.

Hâlâ teşkilât kanunu istenilen şekle getirilememiştir.

Kurum fonlarının özel sektöre, artık değer yaratıcısı işler için aktarılması ve bundan Kurumun hiç bir kazanç sağlayamaması ve de işçilerin gelirlerinde bir yükselmeye yardımcı olması aslâ mümkün olamamıştır.

Kurumun muhtariyeti hep sözde kalmakta devam etmiştir. Ve, belirtildiği gibi 1945 ten bu yana :

— C.H.P. iktidarı
— D.P. iktidarları
— M.B.K. İktidarı,
— İnönü koalisyonları,
— A.P. iktidarları

Kurumun muhtariyetine saygı göstermemiş ve iktidarlar kendi politik tercihlerini diledikleri gibi Kurumu fonlarında, Kurum Yönetiminde, tayin ve nakillerde ve de kredi açmalarda diledikleri ölçüde kullanmışlardır.

Asıl olan temelde reforma gidilmesidir. İşçiler Kurumun yönetiminde birinci derecede söz ve karar sahibi olmalıdırlar. Kurumun Sosyal politikası Anayasa çizgisi üstünde ileriye götürülerek saptanmalı, teknik eleman olarak müdürler, mühendis-

şunu 199.408,09 TL. zararla kapatmıştır. Yani amaç gerçekleşmiştir! Zarar nedeni olarak da tecrübesizlik, üyelerin zaruri ihtiyaçlar yerine lüks ihtiyaçlar talebinde bulunmaları gibi komediler gösterilmiştir.

Tersane Emekçileri İle ufak bir söyleşi

Bakınız sizi nasıl sömürüyorlar sendika ağaları. Nasıl kurmuşlar patrondan yana kendi düzenlerini. Sizler de akşama kadar çekiç sallar, ter dökersiniz. Nasıl olsa haklarımız korunuyor, diye başınızı kaldırmazsınız hiç. Oysa kim düşünür sizleri? Amerikan purolu sendika ağalarına mı bel bağladınız? Onlar mı koruyacak haklarınızı? Değil dostlar. Verin el ele. Kurun kendi düzeninizi. Sizi bu sendikal cambazlıklar kurtaramaz asla. Bin yıl daha sömürülürsünüz. Hem de kendi aranızdan çıkan açıkgözler marifetiyle. Bu işin yolu politikadan geçer. Ama «partilerüstü politika» safsatasından değil. Siyasal gücünüzü ortaya koymadıkça, kendi siyasal örgütünüzün etrafında toplanmadıkça patronların yanında sendika ağalarına da çalışmaya mahkûmsunuz...

Kâni ŞENGÜL

Teokratik Sendıkacılığa doğru

BİR kısım sağcı sendikaların şube kongrelerini imamlar, genel kurullarının toplantılarını da müftüler açıyor.

Bu duruma göre TÜRK-İŞ Genel Kurulu'nu ise Diyanet İşleri Reisi'nin açması gerekecektir. Bu tür kongrelerin birkaçında bulundum. Delegelerin, iki avucunu havaya açıp, bir takım anlaşılmaz mırıltılardan sonra, âmin! diye kükreyişleri ibret vericiydi...

Kuraklıktan kıvranan bozkır insanının, kaplumbağaları süsleyerek, dağa bayıra çıkıp, Afrika yerlileri misali yağmur duasına çıkmaları gibi bir şeydi bu.

Önce avuçlar işverene açılırdı. Kanun koyucu, çalıştırandan yana bir düzen getirince, şimdi avuçlar, çaresizlikten Tanrıya açılıyor.

Gösterişli ve masraflı bir kongrede bulunmuştum. Sendika başkanlarından biri yanıma yaklaştı ve,

— Reisi, Ankara'dan uçakla getirttik. İyi bir çığır açtığımız kanısındayım; ne dersiniz?

— Diyanet İşleri Reisi'nin, işçi kongrelerini açışı bir devrimdir, dedim.

Sonra reis söze başladı:

— Türk evlâdı kanaatkârdır! Türk evlâdı mûnis ve efendidir! Türk evlâdı çalışkandır! Türk evlâdı dinine bağlı, işine sadıktır! Türk evlâdı, Hükûmetine, İşverenine ve Sendika Başkanına karşı saygılıdır! Elde ettiği haklardan ötürü memnun ve müteşekkirdir!

★

Vaktiyle, Bay Halil TUNÇ'un söylediği bazı sözler aklıma geldi. Şöyle diyordu:

— İthalâtı, İhracatı devletleştireceğiz! Toprak Reformunu çıkartacağız! Tarım İşçisini örgütleyip, insanca yaşama düzeyine kavuşturacağız! İşsizlik Sigortasını çıkartacağız! İşçi Bankasını kurduracağız! Sigorta Hastanelerindeki düzensizliği, ilâç spekülâsyonunu önleyeceğiz! Evsiz işçi kalmaması için, kooperatifleri kontrolumuz altına alacağız! Asgari Geçim İndirimi Kanununu çıkartacağız! Vergi reformunu gerçekleştireceğiz! Ulusal gelir bölüşümünü, eşitlik çizgisine ulaştıracağız!..

★

Sonra, bir deleginin, kongrede, Bay Halil TUNÇ'a sorduğu ilginç soruya aklım takılıverdi. Soru şuydu:

— Sayın Genel Sekreterimiz, TÜRK-İŞ, ne iş yapıyor?

— ....!

— Benim mesleğim dokumacılık. TÜRK-İŞ'in mesleği ne?

— TÜRK-İŞ düşünen bir beyindir, düşünür!.

— Ne düşünür?

(Oradan bir delege atıldı),

— Gelecek seçimi nasıl kazanacağını!

— ....!

Ve ben şöyle bir sonuca vardım: TÜRK-İŞ, seçim kazanmak için düşünüyor, düşünmek için de seçim kazanıyor...

★

Bay Genel Sekreter, daha da ileri giderek, diğer bir açıklamasında, basına şöyle sesleniyordu:

— Batılı anlamda sosyalizme evet! Fakat, hemen ilâve edeyim ki, Fransa, İtalya gibi ülkeler de, özgürlüğü istismar etmekte, ılımlı sosyalizmi dejenere etmektedirler. Bir Ulusun sorunları, sokakta çözümlenemez! Siz hiç TÜRK-İŞ'in sokağa çıktığını gördünüz mü?

— Elhak görmedik!..

★

Sonra teokratik sendikacılığın kurulmasında önemli rolü olan Bay Demirsoy, Türk emekçisine şöyle sesleniyordu:

— Ulusal gelirden, yeterince payınızı alıyorsunuz! Halinize şükredin! Ya, köylüler, tarım işçileri gibi olsanız, ne yapacaksınız! Toplu Sözleşmelerle elde ettiklerinizin bir katı, genel fiyat ayarlamaları ile eriyip gidiyormuş. Elinizde para olmasa, fiyatlara ayak uydurabilir misiniz? Hem sonra haklarınıza sahip çıkın, fiyatların artmasına engel olun! Her işi, bizden mi bekliyorsunuz?

★

Yine Demirsoy'un, ünlü beyanatı, kulaklarımızı şöyle çınlatmıştı:

— Türk Ulusu, Türk İşçisi, Süleyman Demirel gibi bir Başbakana sahip olduğu için gurur duymalıdır!..

İsmail ÇÖL

Pahalı Gösteriş!

ler, hekimler, ve benzeri bürokrat sınıfı, bu politikayı çizen işçilerin yanında ve onlarla birlikte ve sosyal politikanın bilinçli birer uygulayıcıları durumuna getirilmelidir. Kurum yöneticileri emekçiler olmadıkları sürece :

— Kurumun milyarı bulan maddi varlığı çarçur edilir.

— İşçiler, hastahane ve dispanser beklerken paralar, müteahhitlere ev aracılara milyonlar kazandırsa gayrı menkullere (han, apartıman v.s.) kaydırılır.

— İlaçlar, bir takım firmaların milyonlar kazanması esasına göre alınır, satılır, bağlantılar konusu olur.

— Özel sektörün iktidar kanadında palazlanmaya hazır olanlar Kurum fonlarına göz dikmekte ve onları ucuz faizle kapatmakta devam ederler.

— Özel sektör, iktidarca uygun görülen miktarı bile aşar bulur ve dolaylı olarak ucuz kredilerin kendisine kaydırılmasını ve sağlık hizmetlerinin ve öteki sosyal hizmetlerin ihmale uğratılmasını başarır.

— İşçi meskenleri, sürüncemede bırakılan lüks konutlar gibi pahalıya mal edilmekte devam olunur.

— Genel Kurul, ibra yetkisi olmayan, yönetim sırasındaki aksaklıkları denetçi raporlarını bilerek öğrenen delegeler olmaktan uzak, sadece konuşan ve istekleri kulak arkası edilen kişiler durumunda bırakılır. v.s. v.s.

Sosyal Sigortalardan şikâyetçi olanlar, önce şunları kurum ve örgütlerden tasfiye etmelidir:

1 — Emekçilerin devlet yönetimine ağırlıklarını koymalarını savunanlara saldıranlar,

2 — Partiler üstü politika safsatası ile kitleleri aldatan ve uyutanlar,

3 — Bugünkü temelinden bozuk düzen içinde yüzeydeki aksaklıkların rica yoluyla çözümleneceğini savunanlar.

Kurumun son 23 yıllık tutanaklarını inceleyenler tereddütsüz şu kanıya varır :

Sigorta Genel Kurulunda yapılan konuşmalar, havanda su dövmek türünden gösterişler, hem de pahalı gösterişlerdir.

Kemal SÜLKER



Dağıtım Çarşamba günü başlıyor

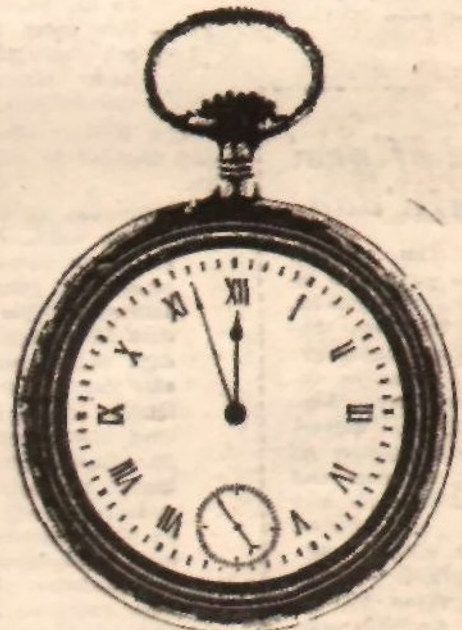
Geçen sayımızda tamamlanan üçüncü cildimiz için nefis cilt kapakları hazırlanmıştır. Ayrıca, ANT'ı düzenli olarak izleyememiş yada kolleksiyon yapamamış olan okurlarımız için de mahdut miktarda cilt yaptırılmıştır.

Okurlarımız ya bizzat ANT idarehanesine gelerek yada «ANT Dergisi - P.K. 934 - Sirkeci - İSTANBUL» adresine mektupla başvurarak cilt kapaklarını 15, ciltleri ise 50 liradan alabilirler. Ancak posta ile müracaatta bulunan okurlarımızın posta ve ambalaj masraflarını karşılamak üzere her cilt kapağı için 3, her cilt için 5 Lira'lık posta pulunu müracaatlarıyla birlikte göndermeleri lâzımdır. Talep sırasına göre cilt kapakları 15 Lira, ciltler ise 50 Lira ödemeli olarak istek sahibi okurlarımızın adreslerine gönderilecektir.

Ayrıca, elimizde çok az sayıda birinci ve ikinci cilt kapağı ile birinci ve ikinci cilt de bulunmaktadır. Okurlarımız diledikleri takdirde aynı şartlarla bu ciltleri ve kapakları da temin edebilirler.

Sadece üçüncü cilde mahsus olmak üzere okurlarımıza bir kolaylık daha sağlanmıştır. 53. sayıdan 78. sayıya kadar ellerinde üçüncü cildin bütün sayıları temiz olarak bulunan okurlarımız, bunları idarehanemize getirdikleri takdirde 20 Lira fark ödemek suretiyle derhal ANT'ın üçüncü cildine sahip olabileceklerdir. Ancak, diğer ciltlerde değiştirme yapılmamaktadır.

Cilt kapaklarının ve ciltlerin dağıtımına çarşamba gününden itibaren başlanacaktır.





ÜMMETÇİLER KUR'ANI DA TAHRİF EDİYORLAR...

MEHMET Okur isminde bir okuyucumuzdan geçen hafta şu mektubu aldık:

«Bayan Şüle Yüksel Şenler'in yazılarını zevkle okurum. Geçenlerde 27 Mayıs 1968 günü, herhalde 27 Mayıs devrimi ile ilgili önemli islâmi bilgiler sunacaktır umuduyla Duyuşlar'ına göz attım. Yazının başlığı şu idi:

Kur'an-ı Kerim'de Sağcı - Solcu Mukayesesi

Hayretler içinde kaldım ve hayretler içinde yazıyı bitirdim. Zira, ancak Fransız Devriminden sonra politika edebiyatına giren sağcı, solcu'nun Kur'an-ı Kerim'de yeri olmamak gerekti. Fakat Bayan Şüle Yüksel Şenler, evlere şenlik, Kur'an-ı Kerim'i tahrife, değiştirmeye kalkışacak kadar boyundan büyük işlere girişmişti. Konu edindiği Sûre, EL VAAKIA Sûresi'ydi. Bu 96 âyetlik sûrede Tanrıya iman edenlerin en ilerileriyle, Tanrıya iman edenler ve onların muhalifleri kastedilerek Cenabı Kibriya'nın buyrukları dile getirilmişti. Henüz sağ - sol kavgası Türkiye'de ön plâna geçmediği yıllarda Büyük İslâm Şairi Mehmet Akif'in muhterem Damadı, büyük İslâm bilgini ve Arap diline hakkıyla vâkıf bulunduğu bütün Arap âlemince kabul edilen rahmetli Ömer Rıza Doğrul'un yaptığı Tercüme ve Tefsire baktım. Sonra, yine Arapçayı ve İslâm dinini en iyi bilen Şarkiyyatçılardan pek sayın Abdülbaki Gölpınarlı'nın tercüme ve tefsirini okudum. Anladım ki, Bayan Şenler, Kur'an-ı Kerimi kendi maksadına âlet etmek cür'etini gösteriyor. İşte ispatı:

Sıkma baş Şûle ve fettan Lollo !

Câzibedar fitnenin çarkına kapılmış maneviyattan mahrum şu zavallı gençliğin derdine, tecrübesi, bilgisi ve en mühimi yaşı başı ile devâ olması beklenen eli kalemli bir büyük baba, yaşına başına bakmadan, çıplaklığıyla nam yapmış bir gâvur kadını (Gina Lollobrigida) karşısında ağzını şapırdatıp, bu binbir kişinin kadınına, allı ballı tariflerle sütununda yer vererek, gençliği bütün bütün ahlâksızlaşmaya teşvik ediyor. Bu hale göre, elbette Şûle Yüksel de, onun arzu ettiği İslâmi kıyafetli kız ve hanımlar da, Tepedelenlioğlu'nun nazarında birer cumacıdırlar.»

ŞÜLE YÜKSEL ŞENLER
(Bugün - 26.6.1968)

BAYAN ŞÜLE YÜKSEL ŞENLER'e göre ELVAAKIA SÜRESİ'nden ilk âyetler:

«Kıyamet koptuğu zaman -hiç bir nefs onun vukuunda (Allaha karşı artık) yalancı değildir.- O, (kimini) alçaltıcı, (kimini) yükselticidir. - O zaman yer bir sarsıntı ile sarsılmıştır, - dağlar didik didik parçalanmıştır, - derken (hepisi de) dağılmış, toz haline gelmiştir. Siz de (kıyamette) üç sınıf olmuşsunuzdur.

— Sağcılar (a gelince:) O sağcılar ne (mutlu) durlar!—

— Solcular (a gelince:) O solcular ne (bedbaht)-dırlar!—

— Hayır yarışlarında tâ öne geçip kazananlar- (a gelince:) onlar (orada da) öncüdürler.—

— İşte onlar (Allaha) en çok yaklaştırılmış olanlardır. Haiym cennetlerinde(dirler). v.s.

Aynı bölümün Ömer Rıza'ya göre tercüme ve tefsirine bakalım:

Vukuunda hiç bir yalan olmayan vaka, vuku bulunca (onun vukuu, kimini) alçaltacak, (kimini) yükseltecektir. Yer yüzü şiddetli bir sarsıntı ile sarsıldığı, dağlar parça parça olup dağılmış toz gibi ufalandığı zaman sizler de üç sınıf olacaksınız. (Biri) uğur sahipleridir. Uğur Sahipleri ne kadar bahtiyardırlar! (Diğeri) uğursuzluğa uğrayanlardır. Uğursuzluğa uğrayanlar ne kadar bedbahtdırlar. İleri gelenlerse (herkesi) geçenlerdir. (Allaha) yakın olanlar, onlardır. (Onlar) nimet cennetlerindendir.

Aynı bölümün Abdülbaki Gölpınarlı tercüme ve tefsiri de şöyle:

Ansızın kopacak kıyamet kopunca, kopacağına dair söylenen sözlerde yalan yok, halkı alçaltır, yüceltir. Yer yüzü şiddetli bir sarsıntı ile sarsılınca ve dağlar param parça olunca, dağılmış zerrelere, toz hâline gelince artık üç bölük olursunuz siz. Sağ taraf ehli, ama ne de sağ taraf ehli. Ve sol taraf ehli, amma ne de sol taraf ehli ve bir de ileri geçenler ki, herkesi geçmişlerdir. Onlardır mabudlarına yaklaştırılanlar naim cennetlerinde öncekilerin bir çoğu, sonra gelenlerdense azı onlardan...

Bu üç çeviride de görüldüğü gibi sadece Bayan Şenler, sağ taraf ehline Sağcılık yakıştırıyor ve Kur'anda olmayan bir şeyi kendi dinsel ve dünyasal inançlarına uygun şekilde bozuyor, en çok saygı gösterilmesi gereken Tanrı Buyruğunu, çıkarının buyruğuna göre değiştirmeye yelteniyor.

Hani, içkinin haram olduğu ve içkinin, hele şarabın günah olduğu konusu var ya.. Bayan Şüle Şenler, Tanrı Buyruğu'ndaki «Şarap» kelimesini de görmezlikten geliyor ve bizi aldatmaya çalışıyor. Zira yine aynı EL VAAKIA süresinde, çevirilerini aldığımız bölümün arkasından gelen âyetlerin tercümesi Ömer Rıza'ya göre aynen şöyledir:

Bunlar ilklerden büyük, sonrakilerden az bir cemaattırlar (Bunlar) altınla örtülmüş, işlenmiş tahtlar üzerinde karşı karşıya yaslanırlar... Etraflarında yaşları hiç değişmeyen civanlar, bir kaynaktan akan pâk bir şarap ile dolu testiler, ibrikler, bardaklar dolaştırırlar. (Onların o şaraptan) başları ağrımayacak, vücutları bitap düşmeyecek.

Aynı bölümün Abdülbaki Gölpınarlı çevirisi:

Naim cennetlerinde öncekilerin bir çoğu, sonra gelenlerdense azı onlardan. Altunlarla, mücevherlerle bezenmiş tahtlarda otururlar, onlara yaslanırlar, birbirlerine karşı. İhtiyarlamayan delikanlı hizmetçiler dolaşır etraflarında, kaynağından doldurulmuş şaraplarla dolu taslarla ve ibriklerle ve kadehlerle. O şaraptan başları ağrımaz ve sarhoş da olmazlar...

İşte bu bölümleri Bayan Şüle Yüksel Şenler bakınız (şarapsız) hâle nasıl getiriyor ve Kur'an-ı azimüşşan'ı nasıl kendi dünyevi ihtiraslarına âlet etmeğe koyuluyor. İşte onun nakletttiği EL VAAKIA süresinin devamı:

Bir çoğu evvelki (ümmet) lerden - biraz (ı) da sonrakilerdendir. Onlar cevherlerle örülmüş tahtlar üzerindedirler, - üstlerinde karşı karşıya yaslanan (bahtiyar)lar olarak. - Ebedî (Tâze)liğe mazhar edilmiş evladlar (hizmet için) etraflarında dolanırlar,- «main» (kaynağın) dan (dolu) büyük kablarla, ibriklerle ve kadehlerle. - Ki bundan başağrısına uğratılamayacakları gibi akılları da giderilmez.

Kur'an'ı Kerim'in Arapçasına bakanlar kolaylıkla «şarap» yazıldığını okurlar. Kaldı ki, şimdi İmam Hatip Okullarında da bolbol Arapça öğrenenler de var. Lûtfen baksınlar, Kur'an-ı Kerim'de Şarap kelimesi de olduğu halde Bayan Şenler sağdakileri, bir anda sağcılar yaptığı gibi Şarabı da nasıl ortadan kaldırmıştır.

Politikayı dine ve dini politikaya âlet etmesinler, ayıptır, ve de günâhı kebairdendir Neuzubillah çarpılırlar...»

Polis hafiyesi McKaflı'dan !

Devletin en yüksek ilim ve fen yuvalarını işgal etmek zorbalıktır. Öğretim üyelerini, memurları, müstahdemleri kapı dışarı etmek ne demek? Üniversiteyi boykot ediyorlarsa, üniversitede, hattâ geceleri ne işleri var? Buraları otel mi, han mı, hamam mı? Hem bu işgal komitelerinin yüzde sekseni öğrenci değildir; bunda «yeraltı» çalışan bir teşekkülün parmağı var. Maksat bir ihtilal denemesidir!

KADİRCAN KAFLI
(Tercüman - 26.6.1968)

haftanın karikatürü

KOMÜNİST'İN GÖZÜYLE ÜNİVERSİTE GENÇLİĞİ



Gençlik Reform değil, Devrim istiyor.
(Ant - 25 Haziran 1968)

Bugün, 27.6.1968

YAZISIZ

Şimdi de Kızılay'ın adına taktılar

Kızıl Çin'i, kızıl Rusya'yı, kızıl bayrak'ı sev mediğim gibi, Kızılay'ın da kendisini çok sevdiğim halde, ismini sevmiyorum. Bundan dolayı «Kızılay» a, «Kırmızı Ay» diyorum.

Türkçede kırmızı renk vardır: kızıl renk. ancak ifratlar için kullanılan bir kelimedir. Biz «Kızıl»ı münhasıran komünistler için kullanırız. Temenni edelim ki, bir gün «Kızılay» ın adı da herkesçe sevilen «Kırmızı Ay» a çevrilsin! Bu suretle «Kızılay»ın kendisi gibi adı da sevimli olsun!..

TEKİN EREK
(S. Havadis - 26.6.1968)

A N T ● Haftalık Dergi ● Kurucuları: YAŞAR KEMAL. FETHİ NACİ. DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN ● Sorumlu Müdür: ALPAY KABACALI ● Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN ● İdare yeri: CAĞALOĞLU Başmusahip Sokak. Emek Han. 16/21 İSTANBUL ● Telefon: 27 81 09 ● Posta Kutusu: 684 — SİRKECİ İSTANBUL ● Ankara temsilciliği: Tel. 13 40 20 ● Dizgi: SON SAAT. Baskı: VATAN MATBAASI ● Taşra Dağıtımı: HÜR DAĞITIM — Cağaloğlu İstanbul. Tel: 27 33 54 ● İstanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE Ankara Cad. 34 İSTANBUL. Tel: 27 89 49 ● Abone Şartları: Yıllık 60 Lira. Altı Aylık 30 Lira Üç Aylık 15 Lira ● İlân: Santimi 25 Lira: yayın ilânları yüzde 50 indirimlidir. ● Tek sütun üzerine 5 santimlik kutu yayın ilânları 50 Lira'dan kabul edilmektedir